TILIFON:
Ridaktır - 4-58
Sikritar - 8-13
Tənge ridaksiə..... 13-44
Iojlannar bylege..... 9-01

„КЗЫЛ ТАТАРСТАН“
Kəndəlek gəzit-Partiə Өlkə Komitite, Yzək Başqarma, Tatprofsəvit, həm Şəhər Savitı orgını.
BRƏMNƏP BƏJƏSE 5 TIEN.

ADRIS:
г Казань, Чернышевская ул. д. № 21. ред. газ. „Кзыл-Татарстан“
9 нсь jył соjа

QZYL Tatarstan

Brləşegez bəten dənja eşcelərə!
PƏNÇEŞƏMBE, 1 AUGUS 1929 jył. № 171 (2541)

JAZYLU BƏJƏSE: 1 ajoja - 80 t., 3 ajoja - 2 s. 30 t., 6 ajoja - 4 s. 50 t., 1 jioja - 8 s. 50 t.;
CIT ILLƏRGƏ: 1 jioja - 15 s., 6 ajoja - 10 s., 3 ajoja - 5 sum.
POTPISKƏLAR taratı bylegndə, cit şəhərlərdəge agintlarda, S. S. S. R. dəge bəten poctı bylkləre həm kontorlarnda alına.

Jəşəsen prolitariat rivalytsiəse həm sotsializm өcen

Kapitalizmoja, suojşqa qarşı kərəştə bəten dənja prolitariatınıń ştabı bulojan komintirn !

Çinlməs kəclərneń timer taşqını

Bəten dənja impirialislarınıń, qannı suojış cojarıp, çir jəzndəge xzmət iələrenə ige-cige kyrlməgən həlakət kiterylərenə bygen 15 jył tuldı.

Bu suojış bəten kşelek dənjasnnan isəpsez kyp qorban aldı.

— 10 milion ylep həlak bulucılar,

— 20 milion çəraxətlənep, ğ rip bulıp qalucılar,

— 300 milion sum suojış rasxutı,

100 miliartlar sumnar torojan baj lqnıń juqqa cojuı.

Mnə bəten dənja suojşınıń balansı, jomojaojı şunnan qibarət. Impirialislarnıń iərcnnəre satılıq sotsiallar, patsifizm qabıojına tərlgən barlıq kapital jalcıları, bu suojşnı,—sunojı suojış, bu suojştan çir jəzndə ojədlek, tnclıq xəkem sərəcək (!) dip xzmət iələren oşandırrja mataşalar.

Şul jullar bən alar xzmət iələren aldap, bəjek çinajətlərən, kşelek dənjasına kitrgən həlakətlərən, jlojalar bulıp qojlojan qannarnı tomalap qalrja mataştılar. Bilgele, bu matur suzlər, jaltırauqlı vəojdələrneń tormşqa aşuı məmkin tygel ide. 1914 nce jldə suojış jalqını qabzojan qarşılqlarnıń hic brse btmədə· Btmədə gnə tugel, ul qarşılqlar kapitalizm dənjasında taojın da qyətləndelər. Ajrım impirializm illəre arasında bazar өcen kərəş, kapital dənjası bən prolitariat arasındaojı qarşılqlar haman, torojan sajın ysə, ytknnəşə gnə baralar. Marokko, Tərkiə, Өfojanstan, Syriə, Vingriədə, Baltıjq bujı illərendə bulıp torojan suojşlar, Qtajda 1922 nce jldan alıp şuşı kəngə qədər tartılojan vaqiojələr, Litva bən Pol'şe arasındaojı nizaoj, Kənjaq Afrikadaojı baş kytərycelərne bastıru—bolar həmməse də impirialis dəylətlərneń başlap jərylərə, alarnıń qulları bən eşləndelər həm eşlənep toralar.

Bu „kckenə kyləmdəge suojşlar“, impirialis dəylətlər taraınnan xəzrlənə torojan jaոa suojşlar өcen kəc snau urnın totalar. Impirialislar, jaոa suojşlarja xəzrlek eşlərən „qoralszlatu“ konfirinsiələrndə səjlənə torojan jaltırauqlı syzlər, jəzərləp jazlojan rizalytsiələr arqılı alıp baralar.

Qoralszlanu konfirinsiəseneń artında jaոa suojış qoralları, çimery maşinaları, aojulı gazlar jasau, suojış brouinosları qoru eşe dəyam itə. Impirialislar jaոa suojşnı Sovitlar Sojuzına, bəten dənja prolitariatınıń, barlıq izlgən xalqlarnıń majaq joldızı bulojan eşce— krəstiən ilenə qarata xəzrliler. Alar sotsializm ilen alda torojan suojşlarda çir jəznnən juq itep taşlau planın qoralar. Barı tik Sovitlar Sojuzı ojna tnclıq səjasətən alıp bara. Sovitlar xəkymətə impirialislar nın qara provakatsiələrenə qarşı cdamnıq, tyzmnek bən eş kyrep, jaոa suojış qurqınclarına qarşı kərəşep kilə.

Qzıl Armiə sotsializm ileneń cikləren saqlauda nıq tora. Anıń kyze saq, qlıcı qajralojan, səngese ytken, porıxı qorı. Qzıl Armiə artında yz illəren saqlarja hər vaqıt xəzer torojan miliunaojan eşce-krəstiənnər bar. Impirialislarnıń Sovitlar ilenə həçym ityləren kire qajtarrja əzer torojan bəten dənja prolitariatı bar. Alar:

Impirializm suojşı başlana qalsa, bez anı grazdannarsuojşına əjləndərrbez, qulıbzdaojı mltıqlarıbznı sbinfi doşmannarja qarşı jynəlderrbez didelər.

Ytkən ajda bulıp uzojan Qtaj-Kənclıojş Timer Julı vaqiojələre unajı bən, Sovitlar Sojuzınıń bəten pocmaqlarında bulıp uzojan kəcle dimonstratsiələr, Kənbatış iələre prolitariatınıń:

— Sovitlur ilenə qul suzmaojı

digən lozngı astndaojı cojşları, sovitlar ileneń saqlau kəclərəneń çinlməslek ikənen kyrsətep toralar. Mnə bygen jasala torojan Xalıq Ara Qzıl Kən, Sovitlar ilen saqlau julında başlanojan kəcle dulqınnıń dəyamı, anıń taojn da ojşqan, çinlmi torojan timer taşqın ikənen kyrsəty bulacaq.

Bəncə augus kənə, Sovitlar Sojuzı xzmət iələrenəń ojşuların kyrsəty, xalıq ara prolitariatınıń aldə torojan sıjnfi kərəşlər өcen ojşqan kəclərenə snau jasau kənə bulıp ytəcək.

1914---1929

Bəten dənja suojsı başlanuja unbiş jył ... Qurqıncılı kənnər . . . Auır jllar. Bu suojış qurqıncılı kartınını kyz aldına bastıra: „kul'turı, irek, vatan“ saqlau eləme astında brsnnən brsen ytrtrgə tuplanojan 65 miliun 300 meń kşe, miliunnarca ytərlgən, jaralanojan, eştən cojarlojan kşelər, suojşınıń jalqınıı tl e utları bən kəl itlgən Tənjaq Fransiə, talanojan Pylşe, qan ecenə batırlojan Galitsiə, Bilgiə, Sirbiə, mınərcə jandırlojan aullar,jəzlərcə vatlojan şəhərlər, jəz jllar bujnca təzlgən qibatlı kul'turı nərsələrneń kyz acıp jomojancı xərap bulubmnə bolar barı da bəten dənja suojşınıń dəhşətle kyrnşlərə.

Bu suojşta ytərlgənnər sanı bən cojştrojanda, aոar qədər bulojan suojşlarda ytərlgənnər sanı cyp kə bulıp qala. Bu suojşta mltıq kytərgən kşelərgə, yzlərəneń kyp sanda buluları bən bəten dənjanı şaq qatrojan Napalion qəskərlərə ujncıq qna bulıp kyrenələr.

Xəzrge vaqtta suojış eşlərən tikşerycelər, misle kyrlməgən bu suojşnıń dəhşətlərən, nətiçələrən tikşerrgə krş - sələr; bu 1914-1918 nce jlojı suojış yz aralarında çir şarın bylep alojan impirialislar өcen xaraktirlı, alarnıń bəten jrtojclojların qənaojətlənderrlek suojış idə me digən sə'al aldında tuojtalalar. Mnə alar bən qatı kərəşkə, bu sə'algə jaxşı jaojtan çəuap birrgə xəzer torucı, atnı maşina - tankka almaştrojarn Angliə polkovnige Fuller cojı. Ul bəten dənja suojşın, julbaşcılarınıń suojış əşndəge mahirlklərə az buludan kilep cojan pazitsiələr suojşı itep kyrsətrgə xəzer tora. Kiləcəktəge suojşlarnı, ul pazitsiələrne bimi torojan, zur manivrlar təsndəge, motorlı cəslərneń qatnaşı bən suojşqa qatnaşucı jaojlarnıń jarşların tiz xəl itə torojan suojşlar dip ujlıj. Massı yze suojşnı auır təskə krtte, di ul. Ul bəten dənja suojşına „kərəşcelər turnire“ təsen birməkce bula. Palkovnik Fullernıń bu xialınını, məşhyr Ingliz rumanisı Üəl'snəneń Mars kşelərə bən çir arasındaojı kərəşlərə turnda jazgan xialnnan ber də ajrması juq şul inde.

Girmaniənəneń xəzrge məşhyr suojış eşe bigclərnnən giniral Sikt yzeneń „Ber soldatınıń ujları“ digən kitabında, Fuller caqlı uq bulmasa da, pəjojəmbərlek itə: „kiləcək suojşlarnıń jazmışın jaxşı xəzrləngən, tiz xərəkət ityce az sandaojı qəskərlər cişərlər“ di.

Anıń bolaj bulıı ber də qəçəp tygel. Çinlgən Girmaniənəneń Virsal' solıxı bujnca timer qsqıc bən qsılıı arqasında, anıń suojşqa qujojan brnce işalunınıń az sanda bulıı bən brgə, bik jaxşı əjrətlgən buluları da bik məmkin.

Bez yzebez mnə şundıj qaraşta torabız:

1914—1918 nce jlojı suojış impirializm dyerenəneń xaraktirnnan kilep cojan suojış həm şunar qarap kiləcək suojşlar turnda da fiker jərtrgə məmkin. Barsnnan da elek, kiləcəktəge impirialislar suojşı zur koalitsiə suojışı. Xəzrge kəndə burzuaziənəneń tərlə gruppılarja bylngələp torıı bzgə şunı acıq kursətə həm bu eş jaոa suojşlarja xəzrləny bulıp tabıla. Kiləcək suojşnıń kaolitsiə xaraktirnda bulıı, anıń bik kiոməjdannı alacaojı həm ozaq vaqtja suzılacajı. Bu kiləcək suojşlarnıń ozaq bulacaqların xəzrge ikanomikı acıq kyrsətə. Xəzrge ərmiələr yz artlarında ojşqan tıjl həm jaxşı kytərnkepromıjşlnnst jəşətələr. Tnıc vaqttaojı promıjşlnnıı zapasları, suojşnı axrına qədər alıp bara almıjlar.

Taojn da, aldaojı impirjalislar suojışı bzgə massıvıj suojış bulıp kyrenə. Suojış vaqtında, suojşucı illərneń bəten əhəmiətlərə suojşqa tartılojan bulacaq.Promıjşlnnıı suojış kirəkləren kybrək eşləjəcək. front ezlərə, tıjlojada təşəcək. Xəzrge vaqtta burzua illərenəneń suojış өcen qorallı kəclər xəzrlənyenə diqqətləberək qarasaq, 1914 nce jlojı suojış aldınnan bulojan təsle xərəkətnə kyrrbez. Xəzrge vaqtta suojşqa qəskər gnə xəzrlənmi, bəten xuçalqta xəzrlənə.

Bez nindi nətiçə cojarabız suոı?

Kiləcəktəge impirialislar suojış,1914-18 nce jlojı suojştan yzeneń ozaojraq bulıı, taojnda dəhşətlerək təskə krye, kyberək vatuı, çimrye həm sıjnfi qarşılqnı taojın da nıojraq kiskunəştrye bən ajrılacaq. 1914 nce jył suojışı, suojış tixnikısına zur etərəleş birdə həm ul tixnikı promıjşlnnsqa qaraojanda da tizerək ysə başladı. Aviotsia, ximiə, tanklar, dənja suojışı vaqtnda dənjaja kilojən ytery, çimery qoralları taojın da məkəmmelləndərələr. Bez ələ alda yzənə kyrə „təçribə„ suojşları bulıp alacaojnda şəbhələnmibez.

Kapitalizm tupikka krə. Bəten dənja əstndə basıp tora torojan impirializm suojışı yzəge ədəmcelek dənjası aldına ike jul kiterep bastıra: jə isə bolgnnek. jəzlərcə jył təzlgən nərsələrneń xərap bululın həm xəjrcelek jə isə prolitariat rivolytsiəse arqılı burzua sıjnfının taojnnıı nigezenə qorlojan jaոa içtimaojı tormşqa iltəcək.

ƏJDEMAN.

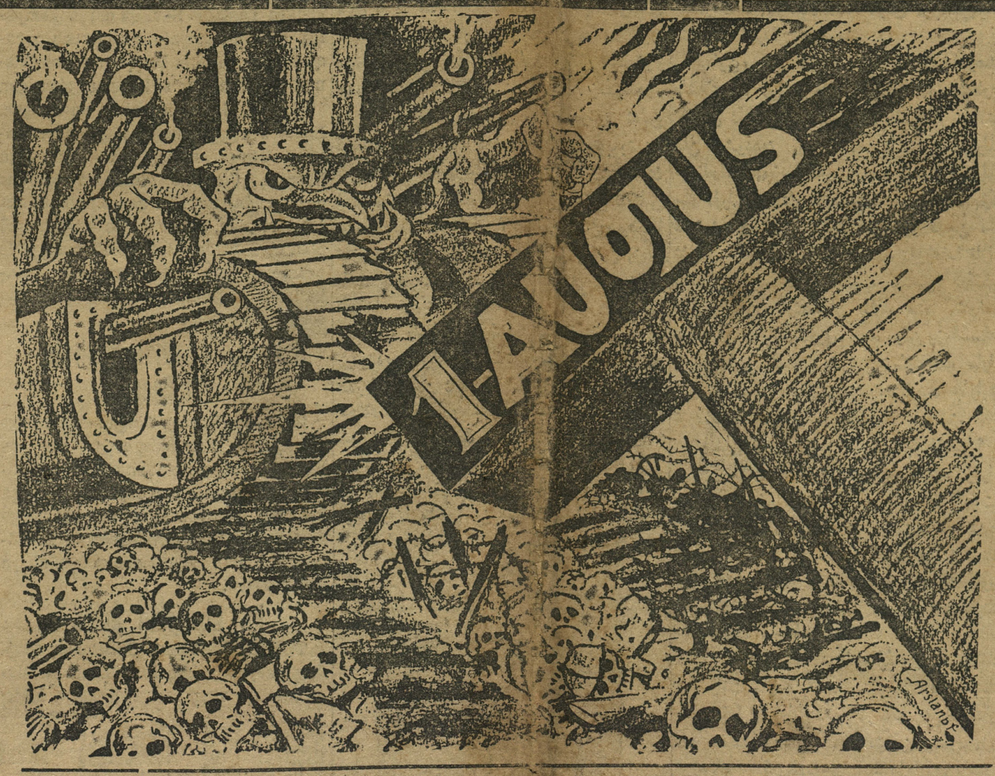

Bəten dənja prolitariatınıń çinya gnə impirializmsuojşına cik quja

Bygen Xalıq ara prolitariat, burzua həm alarnıń jalcısı sotsial - dimokratlarnıń ezərlikləylərenə daramastan, impirializm suojşına qarşı həm SSSR ne jaqlap dimonstratsiəgə cojalar.

Fransie xəkymətə dimonstratsiələrne tıja.

PARIZ, 30 (Tass). Uոı „Libirte“ gəzite əjtyencə məxsus kiոəşmə qərar cojardı: „Hər tərle miting həm uramda jərylərne tıjarja, baş kytəry omtılşlarını basarja, əşcelərneń yz yzlərən saqlau ətrətlərə bən iոə kisken rəojşə caralar kyrrgə“. „Dimonstratsiə qatna[illegible] eligən“ bəten cit il xalqlarını citkə cojarrja qərar qlndı.

PARIZ, 30 (Tass). Gavas xəbər itə:- 1 - augus kənə mənasəbətə bən xəkymət ofitsial rəyşlə hər tərle uramda jərylərne, miting həm uramnarda, məjdannarda çiılıp torularnı tıjdı. Hər ber xzmət irkən bozularnı, şulaj uq vlas vəkillərenə qarşı torularnı, xəkymət qatı rəyştə izəcək həm manifistatsiələrdə qatnaşqan bəten cit il xalqlarını Fransiədən cojarıp çibərəcək.

Riformislar bozaroja trışalar.

PARIZ, 30 (Tass). Riformis profsojuz ojşmaları Qzıl Kənne çimery өcen bəten bulojan caralarını kyrələr. Өndəmələr bastırıp, 1 - augus kənndə əşcelərne dimonstratsiəgə qatnaşmasqa caqralar, şulaj uq „1 - augus kənndə eş tuqtatuja iոə nıq rəyştə qarşı torrja“ caqralar.

„Pti Zurnal“ əjtye bujnca, riformislarnıń xzmət konfirinsiəse qərarına „xristien“ həm anarxosindikalis profsojuzlarə quşlojannar. Sinı diportamintə, yz tarafnnan, şəhər pritpriətiə administratsiələrenə, 1 - augus kənndə eş tuqtatojan eşce həm xzmətkərlərgə dissiplina salmnarı birrgə quşqan.

Impirializm su ojışına qarşı xalıq ara dimonstratsiə

Rur elkəsndə 4 çirdə zur miting jasaldı.

PARIZ, 30 (Tass). „Jumanitə“ xəbər itə, jəkşəmbe kən, impirialislar suojışına qarşı Aaxində, xalıq ara dimonstratsiə barojan vaqtta, politsiəneń tıjuına qaramastan,şəhərneń əşcelər rajonınıń bik kyp jortlarına qzıl bajraqlar elndə. Bilgiə akkypatsiə qəskərlərenəneń kazarmıları jannnan ytkəndə, dimonstratsiə jasaucılar Bilgiə soldatları bən qərdəşləndelər.

BIRLIN, 30 (Tass). Jəkşəmbe kən, Rur elkəsndə impirializm suojışına qarşı 4 massıvıj xalıq ara protis mitingese buldı. Cit il kommunislarınıń cojşları bik nıq tə'sir ittelər. Faşislarja qarşı „Aurvaxta“ ojşması ətrətlərenəneń protis mitingesenə kilojən vaqtlarında, Dortmundta politsiə atak jasadı. Politsiskilər, xətta arkistrdaojı kşelərne də qotqarmadılar həm bigrek tə nıq rəyştə bajraq alıp barucılar artnnan, alarnı qulja təşerrgə jərdelər. „Rurvaxt“ ətrətlərə əşcelər tarafnnan təbrik itep, qarşı alnojanın əjtep kitərgə kirək, ə bu—politsiəneń çanın kəcəjtte.

Parizda tnty, qulja alular.

Pariz, 30 (Tass). Pariz həm pravinsiələrdə əşcelər ojşmasında həm əşcelər mətbuojatı urgnnarı ridaksiələrndə tntylər dəyam itə. Şulaj uq listofkılar həm kommunislar' gəziten satucı əşcelərne qulja alu[illegible] dəyam itə.

Girmaniə sotsial-di[illegible]ları «Qzıl Kən»

BIRLIN, 30 (Tass). Nyrnbirgda, Nyrnbirg həm Fyr't fabzafkomaarınıń jəşrən diligat konfirinsiələre buldı. Nyrnbirgnıń sotsial-dimokrat politsiəprizidintı „Qzıl Kənne ytkərydə hic ber tərle xəzrlek alıp barunı tıjdı. Konfirinsiəgə 150 diligat kilde, alarnıń

Qzıl Kən

Əj, sez duslar,
Zur caոı tauşın iştəszme?
— Çir bygen caոı... Ul jaոrasın
Çir caոı dəşsen pazarja
Qollar həm
Aclar dənjasın.
— Bu pazarda çir quzojalır,
— Illər tle şunda brləşer,
— Qtajdan da... Birlinnan də...
Bzgə qarap,
Qojaş nurlar ələşer.

— —

Əije,
Qzıl Kəndə janojan pazar jalqınnan
Bzgə qarap qojaş jył saflar kolonnısın
Kem gnə suոı çinə alır?

— —

Bu pazarda Lordlar şaşar.
Bajlar qacar,
Tuplar atarlar.
Ləkin acı protis tauşı -
Kykrəy bulır;
Annan qacar өcen
Gaspazalar qolaqcalar taojarlar.

— —

Əjdyk, duslar,
Kykrəy itep tauşlarnı
- Daloj, didek,
- Arinadan palac, suojşlar . . .
Bajlar өcen tygel,
Suոojı sulşta da
Bez barıbız sıjnfi suojşqa!

Cj. OUTUJ.

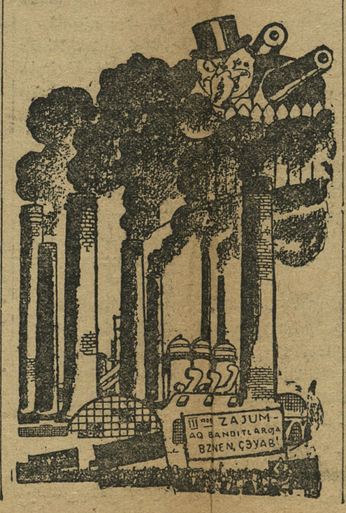

Prolitariat julbaşcıları impirializm suojışı həm tnclıq өccen kərəş turnda nərsə dilər

Nindi gnə impirializm suojışı bulmasın, grazdannar suojışına əjlənrgə tieş.

1914 nce jldan alıp, 1918 nce jlojə qədər bulojan impirialislar suojışı cornda impirializm suojışın grazdannar suojışına əjləndery, bal'şiviklər partiəseneń həm Lininnıń təp həm kisken lozngılarnnan brse buldı.

1916 nci jlnıń yktəberndə LININ bolaj dip jaza:

Jujojarı ətabın da yskən kapitalizm suojış bulojan impirializm- burzuaziə suojşına, aldnojı sıjnıf kyzlegnnən barı tik burzuaziəgə qarşı şuojış qna qarşı tora ala, jəojni iոə elek prolitariatınıń burzuaziə bən vlas өcen suojşunnan, başja cnnap alja barıp bulmi, annan suոı fəojət ajrım şartlar ecndə gnə burzua xəkymətlərenə qarşı, satsializm nigzenə qorlojan xəkymətne saqlau өcen suojış buluı məmkin“.

Yzeneń iknce məqaləsndə Linin — „rivalytsiəcel sıjnıf riaksiə suojşnda, yzeneń xəkymətən çinygə omtıludan baş tarta almıj“,dip jazdı. Mnə şuşı təp taktika szıojnnan cojıp, Linin 5 ponktta qibarət xərəkət programı təzede. 1) Suojış kriditlərən tanımau, 2) grazdannıı solıxıtınıń bətnnaj özelye, 3) jəşren ojşmalar buldıru, 4) akuplarda tuojannaşu, 5) prolitariatınıń yze jəşəgən xəkymətenə qarşı massıvıj təstə rivalytsiəcel cojşları.

Impirializm suojşın grazdannar suojşına əjləndery lozngısı xəzrge vaqtta da өcen juqaltmi. Barı tik anarja „ SSSR nı jaqlau, xalıq ara rivalytsiə өcen kərəş“kbek syzlər əstəldelər“. SovitlarSojuzı bəten dənja prolitariatınıń satsializm vatanı bulojanja kyrə, anı saqlau hər ber anın prolitarnıń, hər ber anın xzmət iəsenəneń burısı.

Soոojı jllardaojı xalıq ara xəl, jaոa impirializm suojşına, brnce ciratta bəten dənjada brnce bularaq sotsializm təzyce il SSSR ja qarşı suojşqa xəzrlənydən qibarət.

Partiənəneń XV nce sjıznda (1928 jył dikəber)Partiə Yzək Komititeneń səjasi atcotında iptəş Stalin SSSR ja qarşı suojşqa xəzrləny qurqınısın tybəndəge rəyştə tasuir itkən ide:

Sostsializm təzyce il bulojan SSSR nıń jəşəye yze gnə də bəten dənja impirializmınıń crep taraluınıń, şulaj uq anıń Javropa həm kaloniələrdə nigze qaqşauınıń iոə zur faktrlarnnan bre bulıp tabıla. SSSRJavropadaojı eşcelər sıjnfınınıńhəm kaloniələrdəge izlgən xalqlarnıń acqtan acıq qiblaları bulıp bara. Mnə şunar kyrə də aldaojı impirializm suojşlarına çirlek xəzrləy, yzlərəneń eşcelərən noraq qsu„yzlərəneոə kaloniələren noraq jəgənnəy, şulaj itep kapital tıjlın noıtu өcen barsnnan da elek rivolytsiə tytəlenə həm bigrək kapital illəre өcen iոə zur bazarlardan brse bulojan SSSR nı jəgənnərgə kirək. Impirialislar lagirnda intirvinssiə tindinsiələrenəneń həm suojış qurqınısınıń (SSSR gə qarata) ysyə xəzrge əxyalneń iոə təp faktrları“.

Iptəş Stalinnıń 1927nce jlda əjtkən bu syzlərə xəzrgə vaqtta, bigrəktə jraq kənesojşta tərle vaqiojələr bulojan cordə ajruca əhəmmiətle bulıp tabılalar.

SSSR Yzək Başyarması prsidətelə iptəş Kalinin məojarif eşcelərəneń bəten sojuz kyləmndəge sibzlarında (1929nci jył mart) Məskəy prtakulı turnda səjləgəndə, tybəndəge syzlərne əjtte:

Iոə aktif rəyştə tnclıq өcen kərəşyce bzneń xəkymətebez, az qna vaqtqa bulsa da tnclıq eşen tə'min itə torojan bəten faktlardan, bəten vaqiojələrdən həmməsnnən fajdalanrja trşa“.

Əle kyptən tygel gnə bəten sojuz sovitlarınıń 5 nce sjızda (1929 nci jył, maj) SSSR Sounarkomı prsidətele ipteş Rıkıf bolaj dide:

„Sovit xəkymətə tnclıq өcen kərəşy bzneń tşqı səjasətebzneń iոə çannı, iոə kyrnkele urnın tota, dip nicə mərtəbə bldrde. Bu eş anıń mənfəojətlərnnən, anıń xuçalıq yseşnnən, bəten dənja eşcelər sıjnfı qzqsnojan satsializm təzleşnnən kilep cja. Tnclıq өcen kərəşy bən bez, bəten dənja xzmət iələre mənfəojəten jaqlıj torojan səjasətne qəməlgə aşırabız. Bilgele suojşta həm suojştan qoral kitrycelər tygel, ə ərmiə safnda torucılar zararlanalar. Mnə bu eş bzneń tnclıq өcen kərəşyebzdə təp prinsip bulıp tora.

Suojış həm diոgez eşlərə xalıq Komisarı iptəş Varaşilıf Liningratınıń 2 nce Өıkə partiə konfirinsiəsndə səjləgən daklatnda bolaj dide:

« Bəz tnclıq saqlau noqtasında tordıq, həm torabız. Suojşnı buldrmau өcen bəten kəcebez, cın kunıebez bən eşlibez. Partiənəneń Yzək Komitite bu szqnı aոar qna təojəllqlı inirgiə həm nqlıq bən ytkərde. Tnclıq saqlau julların nojtu өcen bez bəten caralarnı kyrdek.

Iknce jaqtan xalıq ara xəllərne kisknnəştrə torojan həm bzgə jaki başja ilgə suojış acu pravakatsiəse jasıj torojan faktrlarnı juq ity өcen nqlı admn r atladıq. Fransuz xəkymətə arqılı bzgə Killog paktına qul qujarja təqdim jasalojac bez aոa qul qujdıq. Killog paktınıń tnclıq saqlanunı tə,min itə almauına bez ber minutqa da şik totmibız. Killog paktı əskə kilə torojan qannı bərlşlərne tuqtata almıj. Şuոa da qaramastan, bez bu dakumintqa qul qujdıq. Bez monıń arqasında bzgə qarşı nqlı həm plannı rəyştə prapagandı alıp bara torojan doşmannarıbznıń pazitsiələren bik nıq jomşattıq“.

MOPR həm suojşqa qarşı kən

Sıjnfi kərəş əşcelər sıjnfı həm xzmət iəse krəstiən massısınıń brdəmnege həm qiucılıojın taləp itə. Dənja burzuaziəse əşcelər sıjnfınıń aldnojı eləşe bulojan rivalytsiənirlərne kazamatta çəzalap ytery, tərmələrdə crty julı bən əşcelər sıjnfınıń brdəmnegen tarqatrja, burzuaziə jrtojclıojna qarşı əşcelər sıjnfının qarşı sıjnfi frontın jomşatrja trşa. Burzuaziə hic ber qəbaxətlktən də aursnmıj. 1928 jlda həm 1929 jlnıń brnce өc ajnda sıjnfi jrtojclar trnaojı astnda qorban bulojan rivalytsiənirlarnıń sanın 1905 jył bən cojştırıp qarojan cojnba 301 % artojanın kyrəbez. Statistika sannarına qaraojan cojnda sunojı 15 aj ecndə 229.274 rivalytsiənir ytrlojən. 84 meń jaralanojan, 24.385 rivalytsiənir çəzalap ytrlojən. 44 kşe bəten jəmre bujına tərməgə xəkem iilgən həm 15.908 kşe rivalytsiə julnda eşləgən өcen jəojplənep 15 şər jlja tərməgə jabojan. Ul qəbaxətlklər bən qənaojətlənmi burzuaziə, Tərmədə jatucılarnıń xəlen nacarlandıra. Yz trnaojına plingə təşkən rivalytsiə kərəşcelərən təmam sələmətlktən ajrrja, şunın bən rivalytsiənirlərne kiləcəktə eşli almasıq xəlgə təşrrgə trşa.

Burzuaziə rivalytsiənirlarnı ni өcen jəojpli sunı.

Eşcelər sıjnfının səjasi xoquqların jaqlau, tyrnda səjləp tosası da juq. Fransiədə hər ber buojşqa qarşı agitatsiə çinajət eşləy bulıp isəplənə. Suojşqa qarşı səjlərgə roxsət itlmi. Burzuaziənəneń bolaj kəlep, msqıl itep qarauına rivalytziənir eşcelər tyzmilər. 1929 jlnıń qinvar - iyn ajlarında səjasi eş өcen tərməgə eləgycelər 35 urnda acıq iojlan ittelər. 4 meń kşe qatnaştı.

Burzuaziə xəzer inde tərməgə jabojan rivalytsiənirlarnı ytery jaojın ezli. Əle kyptən tygel gnə Pol'şe tərməsnnən iptəş Liapin, Sadoka həm başja iptəşlər juq buldılar. Kən jaq Slaviə zandarmısı Kommunislar partiəse yzək komitite cline iptəş Diakovicnı, MOPR sikritarı iptəş Gicimovicnı ytrde. Zagrip tərməsndə eşce Marganovic çəzalap ytrlde. Anıń başsız gəydəse Sava jlojasnnan tabıldı.

Rivəlytsiənirlərnı qulja aluda bəten dənja burzuaziəse ber bulıp eşlilər. Girmaniə, Pol'şe rivəlytsiənirlarnnan 48 kşene Girmaniədə qacıp jatojan çirlərnnən totıp alıp Pol'şe qulına tapşrdı.

Burzua illəre yzlərəneń qəskərndəge saldatlarnı səjasi tərbiə aludan rivəlytsiə duxnda aոınıj başlaudan qatı rəyştə tıjalar. Saldatlar arasında şpionnar tulıp jala. Əz gnə nizaoj kytəryce saldatlarnı ajrıp alıp çəzalıjılar. Fransiədə zapas qəskərlər əstnnən hər ber batalionja kadr qəskərlərə təojənnəngən. Ul kadrlar palitsiə xzmətən ytilər. Saldatlar əstnnən qarap toralar.

MOPR siksiələre hər ber urnda mnə şul aq tirror bən qatı kərəş alıp baralar. Impirializm qan tygycelərəneń kərəşlərən tarqatrja həm rivəlytsiənirlarnı qotqarrja jul ezlilər, alarja jardəm itələr. MOPR ojşması yzeneń eşen massı arasında taojın da çannandırrja həm rivolytsiə kərəşcelərenə jardəmen tirənəjtrgə tieş.

Cj. N.

Brnce augus-jaŋa imprializm suoqşьna, burzuaziəga həm alarnьŋ lakilarь bulqan sotsial-dimokratlarqa qarşь bəten dənja prolitariatьnьŋ rivolytsiə kəcən tuplau kəne

Bygnge kənneŋ təp вuгьсь

ئیمپیریالیزم سوعەشناقارشی بۆتن دۆنیا حزمەت ئییەلەرنڭ ،فرونت برلنگن کۆچەیتو هەم ماسسنی ،شول یولدا تەربییەلەو بولرعا تییش

دۆنیا پرالیتارییات ئەرمییەسندەگی ،شوشی ،فرونت برلنگن جیمئرو هەم بیگئرەك‌دە ئالارداعی س. س. س. ر. گە «ئوز واتانم» دیب قاراو قاراشن ،سندئرو ئشئنە قویالار. ئیمپیریالیسلارعا ،بو یولدا ساتسیالیزمدەن کوبدەن تەوبە ئیتب قاچقان ساتسیال-دیما-کراتلارعنا توگل، بەلکی، ئوزلەرن کیچەئنە ئەلنی کاممونیسلار دیب یۆرگەن گیرمانییەنك ماسلف هەم براندیرلارنی، فرانسییەنك شۆاین هەم باشقالارنی، قسقاسنی بۆتن دۆنیانك ،ئوك هەم سولارنی بولشلق ئیتەلەر. بزنك تروتسکیچئلارتبزدا، ئوزلەرنی ئانی تلیلەرمنی، یوقمنی، هەر حەلدە، تروتسکی ئوزنی باشندا تۆرعان حەلدە حەزر ،شوشی ئش بلەن شۆغللەنب، بزگە قارشی سوعش ئەزرلەگەن ئیمپیریالیزم هەم ئانك لاکیلارنڭ تگرمەنئنە ،سو قۆیب یۆرگیلەر.

ئشلەر حەزر منە شولای تۆرا.

دۆنیادا حەزر ئیمپیریالیزم سوعەشئندا قارشی چنلاب هەم ئیك دۆرس ،یول بلەن کۆرەشە تۆرعان برگنە کۆچ بار، ئۆلدا - کا-مینتیرن هەم ئانك تۆرلی سیکسییەلەری. ئیمپیریالیزم سوعشلارنا ئیك کۆچلی قۆرال ئیتب ئالار منە ،شوشی - بۆتن دۆنیا پرا-لیتارییاتنڭ سوعشقا قارشی ئیك کۆچلی ،فرونت برلنگن قویالار. ئەقەت منە ،شوشی برلك ساقلانعاندا هەم ،شوئك ئەتیجەسندە بۆتن جیر شارندا کاپیتالیزمنك بیلی ،سد-دئرلب ئانك ئورنئنا پرالیتارییات دیکتاتو-راسی ئورنلاشدئرلعاندعنا ئیمپیریالیزم سوعشلارنئنا یاکادان قاباتلانماسلق ،بولب چیك قویئلاچاق، دیلەر ئالار.

بزنك ئیلنبز ئیمپیریالیزم سوعشلارنا قارشی کۆرەش ،فرونتنڭ ئیك ئالدنعی سافندا تۆرا. ،شوئك ئۆچن بزنك ئیلنبزنك ئشچی کرەستییە ئەلەرندەن ،بویولدا تاعئ‌دا کوبئرەك کۆچ قویو سۆرالا. ماسسئنی هەر واقت منە ،شوشی بۆتن دۆنیا پرالیتارییاتنڭ ،فرونت برلنگن ساقلاو، کۆچەیتو یولندا تەربییەلەو، ئالارنڭ منە ،شول بۆتن جیر شارندا کاپیتالیزمنی جیمئرب، ئانك ئورنئنا پرالیتارییات دیکتاتورا-سی ئورنلاشتئرو ئۆچن کۆرەشە تۆرعان بۆتن دۆنیا پرالیتارییات ئەرمییەسندە ئالدنعی بر ئەتەردەنگنە ئیکەنلکلەرن هەر واقت ئالارنڭ ئیسلەرندە تۆشئرب ،تۆرو، هەر واقت ئالارنی ئەنە ،شول کۆرەشچی پرالیتارییات ئەرمییەسندە یاردەمگە کیلرگە ،تۆتو - بوگنگی کۆننك بزگە یۆگلەگەن ئیك تۆب ،یۆرئچی منە شوندان عیبارەت. ئە، ئیندی ،بو ،بورچنك ،ئوکشلی ئوتەلووی ئۆچن بزگە ئیك ئلکی ئوز ئیلنبزدەگی تۆرلی میللەت ئشچی، کرەستییەلەری ئارساندعی کۆچلی سایوزنی، بردەملکنی ساقلاو، کامموئیسلار پارتییەسئنڭ یولباشچئلئعی ئاستندا ئالارنی هیچ بر واقت، هیچ بر تۆرلی کۆچنك قولی بلەن‌دە جیمئرلمەسلك کۆچلی بر ئیندترناسییون عائیلەسی یاساوعا تابان ئالب بارو یولندا تەربییەلەو، ئوز ئیلنبزدەگی تۆرلی میللەت ئشچی، کرەستییەلەری ئارساندا سالقنلق هەم دۆشمانلق کرتە تۆرعان چەشلارنك ئیك کچکنەلەرندە ئیك کۆچلی ئاتپورنی بیرو ،یۆرئچی یۆگلەگە. منە ،شوشی ئشنی ئشلەمەی ،تۆرب، ماسسئنی ئیندترناسییانال روحندا تەربییەلەو مەسئەلەسن ئیك ئلك ئوز ئچنبزدە تەئمین ئیتمی ،تۆرب بزگە ئالارنی بۆتن دۆنیا پرالیتارییاتنڭ ،فرونت برلنگی روحندا تەربییەلەو مەسئەلەسن حەل ئیتەمە، دیب یۆرو قۆرئ بر سوزگنە ،بولب قالاچاق. دۆشمان هەر واقت ئشنی منە شوندان، ئیك ئلك بزنك ئوزئارا-بزعا دۆشمانلق ئۆرلقلارئ چەچودەن باشلی. منە ،شوئنی هەر واقت بیك نق حەترە تۆترعا کیرەك.

ئیمپیریالیزم سوعشلارئ ئۆچن یاکادان هیچ بر واقت باش قالتئتب چعا ئالماسلق تیرەن قەبر منە شوندا یاتا. بوگنگی کۆننك بزگە بیرب قالدرعان ئیك ،زور سەیاسی ساباعئ‌دا منە ،شول بولرعا تییش.

عازیم قاسیمف.

— ئلکئی واقت بولسا قتاپلارنڭ قتای - کۆنچئعش تیمر ،یولن کۆچ بلەن باسب کرب ئالولارن بۆتن دۆنیا حالقئ سوعش ئۆچن جیتەرلك زاکونلی بر سلتاو ساتارلار هەم حەزرگی س. س. س. ر. کبك ئوزئنك مەنئنەعەتئنە تییلگەن مەملەکەتلەر ئانی شوندوق سوعش ،یولی بلەن حەل ئیتو ئشئنە کرئشرلەر ئیدئ. شیك یوق، س. س. س. ر. تلەسە قتای - کۆنچئعش تیمر یولدان قتایلارنی بیك جیکل قووب چعارا ئالر ئیدئ. لەکین، حەقیقەت هیچ شیکسز ئانك تارافندا ،بولو هەم ئانك جیکووی ئالدانوق تەئمین ئیتلگەن بولوعادا قاراماسدان ،ئول ،بو پراؤاکاتسییەگە بیرلمەدئ. سەویت حۆ-کومەتی ئوزئنك ،بو ئادئمی بلەن هیچ شیکسز سۆلح یاعندا ،بولوون هەم ،بو تو-رندا مۆکارچی یاساب کیلگەن تالابلارندا هەر واقت ئیحلاسدان حەرەکەت ئیتوون بۆتن دۆنیا ئالدئنا چعب تاعی بر تابقر ئیسبات ئیتدئ. ،مۆنی بز تانرعا، ئیعتیراف ئیتەرگە مەجبوربز. ،مۆنی تانئماساق بز سەویتلەرگە قاراتا بیك ،زور عەدەلەتسزلك ئشلەگەن ،بولر ئیدك، دی.

،بو - منە بر مامینت.

2) ئاندان ،سوك سوعش، بیگئرەك‌دە بزگە قارشی سوعش باشلاسالار ئالار،بو سوعشنك ئوز ئچلەرندە، گراژدانلار سوعشنئنا ئەیلەنب کیتوندەن تورقالار. ئالارنك ،بوقورقولارئ‌دا ،ئورنسز توگل، ،بو تورندادا ئالارنك «ئوز» پرالیتارییاتلارئ هەر واقت سۆیلەب - «س. س. س. ر. گە قارشی سوعش باشلاساعز، ،ئول سوعشنك برنچی کۆنندوك بز قۆرالال-رئبزنی سزگە، «ئوز» مەملەکەتئبزنك کاپیتا-لیس هەم ئانك لاکیلارئناقارشی یوندلدئرە چەکبز» دیب، ئاتلاعان ساین ئالارنك ئیسـ-لەرندە تۆشئرب تۆرالار. ئەلی منە بوگن، ئوتکەن ئیمپیریالیزم سوعشئنئنا هەم شو-لای ئوق ئیمپیریالیزم دۆنیاسی تارافندان ،زور ئەزرلك کورئلب یاتا تۆرعان کیلەچەك سوعشلارعا قارشی یاسالا تۆرعان کۆچلی پراتیس دیمانستراتسییەسی کۆننندەدە ئالار بارئسندان ئلك ،شوشی لوزئگئنی کوتەرب ئورامعا چعالار. بورژوازییە هەم ئانك سات-سیپال - دیماکرات لاکیلارئ ،بو چعشنئ یاساتماو ئۆچن قوللارندا بولعان بۆتن چا-رالارنی کورب قارادئلار، لەکین، ئانی ئالار توقتاتا ئالمادئلار. دۆنیا پرالیتارییاتی بوگن ئولسەدە ،شول لوزئگئنی قۆچقالاب قولەرگە ەزر ،بولب ئورامعا چقدئ.

حەرگئی کۆندە ئیمپیریالیزم سوعشلارئنا قارشی ئیك ،زور کیرتە ،بولب بارئسندان ئلك منە ،شوشی ئیکی، بیگئرەك‌دە سوعکی مامینت تۆرا. کشئلك دۆنیاسن یاکادان قانعا یاتررعا تلەگەن کاپیتالیس هەم ئانك لاکیلارئ حەزر ،بو مەسئەلەدە بارئسندان ئلك ئەنە ،شول - بۆتن دۆنیا پرالیتارییاتـ-داعی سوعشقا، بیگئرەك‌دە بزگە قارشی یو-نەلنگەن سوعشقا قارشی ئیك کۆچلی،فرونت برلنگئنە ئۆچریلار. ئوتکەن ئیمپیریالیزم سوعشلارئ واقتندا ئشلەر ئالای توگل ئیدئ. ئوتکەن سوعشلاردا ئالار دین، میللەت، وا-تان کبك تۆتن تۆمانلارئ جیبەرب، ئوز مەملەکەتلەرئندە حزمەت ئییەلەرن ئالداعان هەم شولای ئیتب بر مەملەکەتنك حزمەت ئییەلەرن ئیکنچی مەملەکەتنك حزمەت ئییە-لەرئنە قارشی قویا ئالعانلار ئیدئ. ،بو ئشدە ئالارعا بۆتن دۆنیانك ئیس-ئیر هەم مینشیۆیکلەرئ، بۆتن دۆنیانك ساتسیال-دیماکراتلارئ، بارلق ساتلق جانلاردا ،بیك ،زور بولشلق ئیتکەنلەر ئیدئ. حەزر ئالار منە ،شول جیتمی. حەزر ئالار منە ،شوئنی ئشلی ئالمیلار. دۆنیا پرالیتارییاتی حەزر واتان سوزئنك مەعنەسن ئیکنچی تۆرلی ئالکی، — «سین میکا نی ئشلەب واتان بولاسك، دی. مینم واتانم ئەنە ئگندە، س. س. س. ر. دە» دی ،ئول حەزر، «ئوز» مەملەکەتئنك کاپیتالیس هەم ئانك لاکیلارئنا! ئشلەر حەزر منە شولای تۆرا.

،شوئنك ئۆچن‌دە بیت ئیمپیریالیزم دۆ-یاسی هەم ئانك لاکیلارئ حەزر بۆتن کۆچ-لەرن منە شوگا، نیچك‌کنە بولسادا بۆتن کرەستییەنلەرئ بیك یاحشی ئالکی هەم تۆ-شئنلەر. ،شوئنك ئۆچن ،بو تورندادا بز، بیگئرەك‌دە ،بو مەقالەدە، ئارتق کوب‌سۆیلەب ،تۆرونك کیرەگن تابمیبز.

لەکین، نی ئۆچن منە ،شول سوعش باشلانمی، نی ئۆچن کاپیتالیسلار، ئالارعا لاکیلق ئیتکەن ساتسیال-دیماکراتلار تارافـ-دان ،شوندئ ،زور هەم ئاشئعچ ئەزرلك کورئلوگە، ،مۆنك ئۆچن هەر کۆننئ دیپیرلك ملك تۆرلی سلتاو ئزلەنب، بیگئرەك‌دە بزگە قارشی سوعشنی باشلاب جیبەرو ئۆچن ملك تۆرلی پراؤاکاتسییەلەر یاسالب تۆروعادا قارا-ماسدان ،ئول ،ئوت قابئنب کیتمی؟ بوگنگی کۆن بزدەن بارئسندان ئلك منە ،شوشی سۆئەلگە جەواب،سۆری. هەم بوگن بزماسساعا بارئسندان ئلك ،شوشی سۆئالنك جاوا-بن تۆشئندئرگە، ،شوشی سۆئالنك جاوابی تیرەسندە ئالارنی تەربییەلەرگە تییشبز.

چندان‌دا، نی ئۆچن سوعش باشلانمی؟

،بو سۆئالنك جاوابی ئیمپیریالیزم دۆنیا-سئنك سوعشقا ئەزرلنگئی جیتمەودە، پاحوت، ئالارنك (بیگئرەك‌دە بزگە قارشی) سوعشرعا تلەمەولەرندە توگل، ،مۆنك ئۆچن ئالارنك تیحنیگئی ئەزرلکلەرئ‌دە، تلەگلەرئ‌دە بیك ،زور، ،بو یاقدان ئش تۆرماس ئیدئ، ئش مۆندا منە نەرسەدە یاتا:

1) سوعش باشلانرعا بزنك حۆکومەتئبزنك هەر واقت سۆلح یاعندا ،تۆروووی، دۆشمانلنك ملك تۆرلی پراؤاکاتسییالارندا قاراماسدان ،بو مەسئەلەدە ئانك عادەتدەن ،تش ،زور تۆزملك کورسەتووی قۆماچاولق ئیتە. بزنك حۆکومەتئبز سوعش تلەمەی، بزنك حۆ-کومەتئبزنك جیر شارندا بردەن بر ساتسییالیزم تۆزب یاتا تۆرعان بر مەملە-کەتنك تنچلئعن بۆزاسی هەم شولای ئیتب بۆتن دۆنیا ساتسیالیزماسئنا ئودار یاسیسی کیلمی. بزگە قارشی سوعش ئەزرلەگەن ،ئول سوعشنی مۆمکین چاقلی تیزلەترگە ترشقان کاپیتالیزم دۆنیاسی هەم ئانك لاکیلارئنك بزگە قارشی سوعشدان تۆب مەقساتلارئ‌دا ئەنە ،شول ساتسییالیزم تۆزۆ ئشئنە ئایاق چالرعا ترئشودان عیبارەت ئیکەنن بزنك حۆکومەتئبز بیك یاحشی ئالکی، تۆشئنە هەم ،شوئنك ئۆچن‌دە ،ئول ئیك سوگئعی چیککە چاقلی سوعشماو، سۆلح ساقلاو تارافندا تۆرا. ،مۆنی ،ئول ئوزئنك ئشی بلەن، ئیم-پیریالیزم هەم ئانك لاکیلارئ تارافندان یاساعلان سوعش پراؤاکاتسییەلەرئنا قارشی بیرگەن جاوابلارئ بلەن مۆکارچئ‌دا بر نیچە تابقر کورسەتکەن بولسا، منە ،بو سوگئعی قتای - کۆنچئعش تیمر یولندا عئ واقیعەلەر واقتندا تۆتقان سەیاسەتی بلەن بۆتن دۆنیا ئالدندا تاعی برتابقر ئیسبات ئیتدئ. ،مۆنی حەزر ئانك دوسلارئ‌عنا توگل، دۆشمانلارئ‌نا تانرعا، ئیعتیراف ئیتەرگە مەجبورلەر. ئەلی منە ،شول قتای - کۆنچعش تیمر یولندا ،بولب ئوتکەن واقیعەلەرگە قاراتا یازعان بر مەقالەسندە، مەسەلەن، ئانگلییە ئشچئلەر پارتییەسئنڭ ،ئورگئنی بولعان « دەیلی هیرالد» گەزیتەسی (بزگە دۆشمان گەزیت) منە نەرسەلەر یازا:

ئوتکەن ئیمپیریالیزم سوعشئنڭ ئیسدە - لکلەرئ‌گنە توگل، ئەللەنیچاقلی واقت-جیمرك ئاول هەم شەهەرلەردەن، کشئی باشلارندان ئۆیلگەن تاو، تاو سۆیەکلەردەن، سانلارئ میلییونلارئنی ،ئوزعان ئاقساق، سوقر، ساڭعئراو هەم بۆتن کشئلك تۆسن یوعالتقان زەعیفلەر-دەن عیبارەت، ئایاقلی شامیتلەرندە ئەلی کشئلك دۆنیاسئنڭ کوز ئالدندان کیتب بتمە-گەن، ئە، ئیمپیریالیزم برتقچلارئ ئیندئ ئلککئسئندە قاراعاندادا قانلئراق، دەهشەتلی هەم هەلەکەتلئرەك بولاچاق ئیکنچی سوعشقا ەزرلەندەلەر. ،بو ئەزرلك ،شول چاقلی ،زور، ئاشئعچ هەم کۆپە - کۆنۆز تشلەندەگی ئانك تورندا سۆیلەب، کملەرگەدر ئانك بارلئعن، ئشلەنب یاتقانن تۆشئندئرب ،تۆرونی حەزر برەودە، برەوگەدەکیرەك‌دیب‌دەبلمی. ،بوحەزر هەر کم ئۆچن ئاچق، بیلگئلی بر فاکت‌سانالا. شولای‌ئوق، ،بو ئەزرلکنڭ ،بو کیلەچەك سوعشلارنڭ ئیاق ئالعی پلاننندا بزگە، سسسسر. گە قارشی سوعش مەسئەلەسی تۆرعانن‌دا حەزر هەر کم، بیگئرەك‌دە حزمەت ئییەلەری ماسساسی بیك یاحشی ئالکی، تۆشئنەلەر. بیگئرەك‌دە بزنك ئیلنبزنك ئشچی، کرەستییەنلەرئنە ،بو تورندادا ئارتق کوب سۆیلەب، تۆشئندئرب تۆراسی یوق حەزر.

Mnə bular xzmət ielərən impirializm suqşьna aldap çibərdelər.

بۆتن دۆنیانڭ ئیسئیرەمە مینشیۆیکلەرئ، بۆتن دۆنیانڭ ساتسییا[illegible] دیماکراتلارئ ،بو یولدا ئیمپیریالیزم دۆ[illegible]نا جیك‌سزعانب بولشلق ئیتەلەر هەم[illegible]ندا توگل، ،تۆز-لەرئ ئش [illegible] ئالار ،بو ئەرلکنی تۆتقا[illegible] هیچ دە قالش-ماسدان ئوزلەرئ ئالب [illegible]ئالار. ئیمپیریالیزم دۆنیاسی ،بو یولدا ئەزرلك کورو بلەن‌گنەدە توقتالب قالمی، بیگئرەك‌دە بزگە قارشی سوعشقا ئالارنڭ بوگندەن‌ئوك قوللارئ قۆچتا، بوگندەن‌ئوك ئالار بزنك ئیلنبزنی کۆچلەب سوعشقا کرتر ئۆچن هەر کۆننی ملك تۆرلی سلتاو ئزلەب، هەر کۆننی ملك تۆرلی پراؤا-کاتسییەلەر یاساب تۆرالار. ،بو ئەزرلك، ،بو ،بو سوعشدان ،سوك جیر یۆزندە عەدللك، ئیزگئلك هەم تنچلق حۆکم سۆرەچەك» دیب پرالیتارییات کوزئنە تۆمان جیبەررگە ترشـ-دئلار.

کاپیتالیزم تۆزئلئشی ئوزئنك ئیکانومیکا کریزیسلارن بر واقتدادا قبیقلاب ئوزا ئال-می. کاپیتالیزمنك هەر بر کریزیسی هەر واقت پرالیتارییاتنی چیکدەن ،تش ئیکسپلا-تاتسییەگە هەم کاپیتالیزم دەولەتلەرن ئوز ئارا سوعشقا کیتئرە.

بۆتن دۆنیا سوعشئی باشلاندئ. گیرما-نییەنك ئوسووی بلەن بازاردان، کالونییەدەن قسئلا باشلاعان فرانسییە، ئانگلییە «ئوترئلو ئۆچن کوب سانلی سالداتئی بولعان» روسیـ-یەنی ئییەرتب قان دیکگئزئنە چقدئلار.

— سوعش باشلاندئ...

14 نچی ،یلنك برنچی ئاۋگوسندان ئیر-سالعا حەتلی 4 یللاب سوزلعان ئەدەملەر سوینشئنا، 11 دەولەتدەن 66 میلییون کشی سوعش سافئنا ئالندئ. بر روسییەگنە 15 میلییون سالدات بلەن قاتناشدئ.

شولاردان جیناب دۆنیا سوعشئنداعی ئولکلەرنی ساناساك، 8 میلییون 850 مك ،بولب، 17 میلییون 950 مك کشی عەریب ،بولب قالدئ. ،شوشی سوعش سەبەبلی ،تومی قالعان هەم ئاورلق ئارقاسنداواقتسز ئولگەن 20میلییون 300مك بالانی قوشساك،

- دۆنیا سوعشئی 35 میلییون 500 مك ئادەم باشنا جیتدئ.

تاعن نیندی نەتیجەلەری بار ،سوك!

- تاعن، ئەنە ،شوشی کشئلەرنی ئوتئرو یولندا سوعشقا قاتناشقان 11دەولەتنك 600 میلییارد ،سوم حەتلی زیبانی بار. ئەقەردە بۆتن سوعش واقتنا تۆتلعان راسحوتلارنی جیر یۆزندەگی جان ئییەسئنە بولسەك، هەر جانعا 900،سوم تۆشە. تاعن نیندی‌نەتیجە؟!

- تاعن، بر ئوزئنەگنە سوعش ئۆچن 80 میلییارد 300 میلییون ،سوم ئاقچا توککەن گیرمانییە ئیرسال ،دوگئزئری بوینچا ئوزئنك 76پراسینت تیمر بایلئعن، کومر هەم جیر بایلقلارئ بلەن 7میلییون حالقن یوعالتدئ. فرانسییەهەم بوتمن مەملەکەتلەرگە 132 میلییارد مارك ریپاراتسییە ئاقچاسن تولەرگە مەجبور ئیتلدئ.

قانلئی یللار کولەگەسئی ئەلی‌دە بتمەدئ. 4یل بوینچا میلییونلارچا پرالیتارییاتنك ئاور قسنقلق ئاستندا، کشئلك دۆنیاسئنا جان ئازئعی ،تودئرو ئوزنندا ئشلەنگەن کوکرەك کۆچلەرئ ،ئوت ،بولب هاواعا ئۆچدئلار، میلییونلارنك یۆرەگن تیشو ئۆچن ئۆچدئلار. میلییونلارنی ئاعولاو ئۆچن تۆتن ،بولب ئاشلق قرلارن کۆیدردئلەر...

- کشئلك دۆنیاسئ‌یەشەونك بۆتن‌دەورندە سوعش-وەحشیلك ئاکتی ،بولب کیلدئ هەم کشئلك جەمعییەتئنك کولتورئ، ئیکانومیکی ئشلەرن بیك کوب-دیستەلەرچە یللار ئارتقا تۆستئردئ 1).

قایا،سوك تگئی پاتسیفیسلق،لوزئگئسئ ئاستئنا کرب، هیچبر تۆرلی قان تۆگئلودەن کوز ،یۆممی تۆرعان ماکدونالدلار ئەیتکەن سو-عشدان توعان «تنچلق، ئیزگئلکلەر»!؟

کاپیتالیزم تۆزئلئشی چیمئمرلمەگەندە ئالار بولمایاچاق ئیدئلەرەمە هامان بولا ئالمیلار. بۆتن دۆنیا سوعشئندان ،سوك «کچکئنە» سوعشلار هامان توقتالمادئ.ماروککئ،ئەفعان، قتای ئیللەرئنە ،ئوت تاشئعان ئایرپلانلار، عەرەبلەرمەککەسن، قتایلار نانکینن جیمئرگەن

1) پرافیسر کرامیر.

،بو سوعشدان ،سوك جیر یۆزندە عەدللك، ئیزگئلك هەم تنچلق حۆکم سۆرەچەك» دیب پرالیتارییات کوزئنە تۆمان جیبەررگە ترشـ-دئلار.

کاپیتالیزم تۆزئلئشی ئوزئنك ئیکانومیکا کریزیسلارن بر واقتدادا قبیقلاب ئوزا ئال-می. کاپیتالیزمنك هەر بر کریزیسی هەر واقت پرالیتارییاتنی چیکدەن ،تش ئیکسپلا-تاتسییەگە هەم کاپیتالیزم دەولەتلەرن ئوز ئارا سوعشقا کیتئرە.

بۆتن دۆنیا سوعشئی باشلاندئ. گیرما-نییەنك ئوسووی بلەن بازاردان، کالونییەدەن قسئلا باشلاعان فرانسییە، ئانگلییە «ئوترئلو ئۆچن کوب سانلی سالداتئی بولعان» روسیـ-یەنی ئییەرتب قان دیکگئزئنە چقدئلار.

— سوعش باشلاندئ...

14 نچی ،یلنك برنچی ئاۋگوسندان ئیر-سالعا حەتلی 4 یللاب سوزلعان ئەدەملەر سوینشئنا، 11 دەولەتدەن 66 میلییون کشی سوعش سافئنا ئالندئ. بر روسییەگنە 15 میلییون سالدات بلەن قاتناشدئ.

شولاردان جیناب دۆنیا سوعشئنداعی ئولکلەرنی ساناساك، 8 میلییون 850 مك ،بولب، 17 میلییون 950 مك کشی عەریب ،بولب قالدئ. ،شوشی سوعش سەبەبلی ،تومی قالعان هەم ئاورلق ئارقاسنداواقتسز ئولگەن 20میلییون 300مك بالانی قوشساك،

- دۆنیا سوعشئی 35 میلییون 500 مك ئادەم باشنا جیتدئ.

تاعن نیندی نەتیجەلەری بار ،سوك!

- تاعن، ئەنە ،شوشی کشئلەرنی ئوتئرو یولندا سوعشقا قاتناشقان 11دەولەتنك 600 میلییارد ،سوم حەتلی زیبانی بار. ئەقەردە بۆتن سوعش واقتنا تۆتلعان راسحوتلارنی جیر یۆزندەگی جان ئییەسئنە بولسەك، هەر جانعا 900،سوم تۆشە. تاعن نیندی‌نەتیجە؟!

Gomindan Sovitka qarşь kompaniə başladь

Pəjpin uramnarnda Sovitqa qarşь plakatlarnь dget blən вujap kitkənnər

PƏJPIN, 29 (Tass). Gomindannьŋ çirle вylege Sovitqa qarşь kompaniə uzdьra başladь. Sovitqa qarşь kompaniə, çirle mətвuqatnьŋ xəbərenə qaraqanda, Gomindan Başqarma Komititenen propoganda вylegnnən çiвərlgən 19 lozngъ iqlan ity blən başlanqan. Başta 3 nce augusqa bilgeləngən Sovitqa qarşь miting, 1 nce augusqa kycrelə, „Cin Bao" gəzitenen xəbərenə qaraqanda, Sovitqa qarşь plakatlarnь jaвştьru blən, kmnər der tarafnnan dget blən majlanqannar. Gomindannьŋ çirle вylege politsiəgə Sovitqa qarşь plakatlarnь saqlauda вulşlьq kyrsətyne sorap məraçəqət itte.

Dal'вankka politsiə kontrole qujloqan.

CITA, 30 (Rosta). Alnqan xəbərlərgə qaraqanda, Xarвindəgə Qtaj vlaslarь вer nicə politsiə cinovniklarьn Dal'вanknьŋ kontьrole itep qujdьlar. Alarqa вanknьŋ kassьsь blən xəkem itərgə həm yzlərə qarap Dal'вanknьŋ xzmətkərləren həm kilycelərne qulqa alrqa irek вirlgən.

Ip. Koropkin julda.

TOKIO, 29 (Tass). SSSR neŋ Qtajdaqь səydə vəkile ipt. Koropkin Vladivostokqa uzвp вarşlьj Koвaqa kildə.

Amirika Qtaj - Kəncьqьş Timer Julьna cit il kontrole qojarqa trьşa

TOkio, 29 (Tass). „Nitsi Nitsi" gə-zitenen xəbərenə qaraqanda, Amirika Qtaj-Kəncьqьş Timer Julьna altь dəylətnen вrləşkən konterolen quju əcen вəten kəcən çigə. Bolar ecendə Angliə, Amirika, Fransiə, Japoniə həm Girmaniə dəylətlərə krəcək. Iknce вer xəвərdə, konterol'gə Qtaj həm SSSR blən вrlktə, Vaşington kileşyenə qul qujqan 3 dəylət qatnaşuь istə totьla. Ike xəвər də Amirikanьŋ вu mataşularьn Killog Paktьna həm Vaşington kileşyenə nigzləyenə tuqtala. Gəzit, Amirikanьŋ şulaj itep Mançuriəgə yz jo-qntьsьn urnaştьrrqa əmet ityen kyrsətə. Gəzitnen syzlərenə qaraqanda, Şidixara intirvinsiəgə qarşь tora həm kirək вulqanda admnar kyrrgə xəzer torqan xəldə, saqlьq pozitsiəsen dəyam ittərə. Şunnqtan, Amirika planь iqlan itlməgən ələ.

„Japoniə qatnaşrqa tləmi".

TOKIO, 27 (Tass)· Mətвuqat vəkillərə blən səjləşkəndə вaş minister Xamagutsi „Sovit—Qtaj konfirinsiəsen çajlauda iŋ jaxşь jul turьdan - turь səjləşə вaşlau вulacaqьn" həm „Japoniənen xəzrgə vaqtta nindidə вulsa aktif jul kyrrgə jaki vasitacь rolndə cqarqa tləməyen" вldrdə.

Qtaj saldatlarь kibtlərne talьjlar.

TOKIO, 27 (Tass). Pogranieni stansiəsnnən „Tokio Osoka Asaxi" xəвər itə: - Nankin xəkymətenen tnclьq turnda вldəryenə qaramastan, вəten Pogranicni şəhərə Qtaj qəskərlərə blən cornalьp alnqan. Bu qəskərneŋ saldatlarь Japon həm Qtaj kibtlərə talau şulaj uq Qtaj -- Kəncьqьş Timer Julnda kəcləylər blən şəqllənələr. Bu kəclər nətiçəsndə, eş Qtaj - Kəncьqьş Timer Julnda julnьŋ əzleyenə qədər вarьp çitə. Japoniə ilcelege Japoniə grazdannarьn kycery carasьn kyrə.

Politsiə Sovit grazdannarьn isəpkə ala.

PƏJPIN, 27(Tass). Politsiə vlaslarь вer atna ecndə, Pəjpində tora torqan Sovit grazdannarьnьŋ, alarnьŋ nərsə blən şəqlləngənnukləren kyrsətkən ismnegen вiryne taləp itte.

Julnьŋ tuqtaluь iksport eşlərən qiьnnaştьra.

CITA, 29 (Rosta). Cita arqьlь uz - qan cit il kşelərə, Girmaniə həm вaşqa il firmələrenen vəkillərə jullarnьŋ əzelye iksport eşlərən qiьnnaştrqannьn həm iksport əcen kytərə almaslьq auьr şartlar tudru·n səjlilər. Xəzer вu vəkillər Qtajda kiləcəktə eşləy həm kontoralarnь kycery məs'ələsen cişər əcen yzlərenen idarələrenə вaralar.

SSSR neŋ Birlindəgə ilcelegenen вldəryə

Səjləşylər turndaqь xəвər dəres tygel.

BIRLIN, 30 (Tass). SSSR neŋ Girmaniədəgə ilcelege, Qtaj xəkymətenen Birlində SSSR ilcese blən Qtaj ilcese arasnda səjləşylər вara imeş, digən infarmatsiəsenə nigzləngən, tərle urnnardan alьnьp sunqь atnada gəzitlərdə əc qaвat cqqan xəвərlər turnda, alarnь juqqa cqarьp вldery tarattь.

Birlində səjləşyler вulmauьn, ləkin SSSR neŋ Birlindəgə ilcese вu turьda Qtaj ilcesenen qaraşьn вly əcen adьm jasauьn kyrsətə torqan. Vaşingtonnan alnqan „təzətmə"turnda, Sovit ilclege вu xəвərdə də dəres syz вulmauьn вldrdə.

Qtaj Vlaislarьnьŋ xarəkatenə qarşь

Manguliənen protise·

ULAN BATЬR, 30 (Tass) Manguliə Xalьq-Rivalytsiə portiəsenen Yzək Komitite, Yzək Kontrol' Komisiəsə həm Manguliə jəşlərenen Rivalytsiəce Səjuzь Yzək Komitite, şulaj uq Manguliə prafsojuzlarьnьŋ Yzək Sovitь yzlərenen вrləşkən utьrşlarndə,miliunnarca Qtaj xzmət iələrenen tləklərenə qarşь, impirializm dəylətlərə Angliə həm Japoniənen quşuь вujnca SSSR вlən təzlgən kileşylərne вozqan həm suqьş provokatsiəsə jasaucь Qtaj vlaslarьnьŋ xərəkətenə nəfrət вldrgən rizalytsiə qaвul ittelər. Rizalytsiə вəten dənja jarlь həm prolitariat maьsьsьn,SSSRdə təzelə torqan Sotsializm təzeleşen saqlarqa, suqьş qurqьnьcьna qarşь kisken kərəşkə, Manguliə təzeleşen вarlьq həçymnərdən saqlarqa caqьra. Rizalytsiə вu qujlьşqa qarşь kilycelər həm Japoniə, Qtaj impirialislarь вlən вəjləngən ilimintlərne Manguliə jarlь urta həm arat krəstiən massьsьnьŋ doşmanь dip sanьj.

III-nce industriə zajomьna jazьlular unşlь вara

SSSR Fənnər Akadimiəse əndəməse.

LININGRAT, 30 (Rosta). Fənnər Akadimiəse, III-industriə zajomь turndə SSSR nьŋ вəten qilmi eşcelərenə tyвəndəgə əndəmə blən məraçəqət itte:

— Ytkən 12 jьl, həm, вigrək tə, suŋqь jllarnьŋ nqlь rəystə ilne təzy eş-lərə-acqtan-acьq qilmi eşcelərneŋ həm qilmi ucrizdiniə sotrutniklarьnьŋ,„Xzmət həm fən sojuzь" lozngъsь astndə вəten вlgənnərən həm вəten kəclərən sotsializm təzy eşenə вirylərən kyrsətte. Bznеŋ qilmi institutlarda, lobrotoriə-lərdə həm muzilərdə, bznеŋ kiŋ ilneŋ zavot-fabriklərndə həm krəstiən jalan narndaqь kвek yz, qatь qzu eş alьp вarьla. Bu içadi eş sotsial xalqrьŋ вrlək fikre вujьnca alьp вarьla. Mnə şul idiə əcen kərəşycelər həm anьŋ isme əcen yzlərən nqlь içadi eşkə вirycelər, III nce industriə zajomьna jazьlu вlən qatnaşьp, bznеŋ təzelşkə jardəm itərgə jaŋa məmkinuklər bulqan vaqtta, şunnan cittə qalularьna şəвhələnrgə məmkinme? SSSR Fsnnər Akadimiəsndə вer minutqa da andьj şəвhələnylər tumьj. Həm fəqət, ildə iŋ juqarь həm iŋ qart qilmi uczidiniə вulqanqa kyrə gnə, ul SSSR neŋ вəten qilmi ucrizdiniələrenə, вəten fən eşcelərən həm qilmi ojşma sotrutniklərən, xzmət iələrenen insiativasь вujnca dənjaqa cqdan, jaŋa industriə zajomьna məmkin qədərə kiŋərək tauьş вirergə caqьrьp məraçəqət itə.

—

MƏSKƏ, 30 (Rosta). Qtaj militarislarьnьŋ вaş вaştaqlqlarьna qarşь massьvoj protislar kilye dəuam itə. Tom (Oriol) aulь krəstiənnərə, Qtaj suqşlarьna çauap itep, auьl xuçalьqь nalugъn aldan tylərgə, hər вer jərtqa III nce inqustriə zaiumьna jazьlrqa həm kyməkləşep Aso-Aviaximgə krrgə qərar cqardьlar. Bəten Saxalin вujnca Xarвindəgə вaş вaştaqlqlarqa qarşь protis вara. Xzmət iələrə вandilarqa qarşь kisken cara kyrelyen sorьjlar.Ul'janovski okrьgndə, Qzьl Armiəgə jrklə rəystə kry turndə, Vojnkumqa jəşlərdən qarizalar krep tora. Suqьş məktəplərenə kry kəcəjdə·

MƏSKƏY, 30 (Rosta). Sвer jaqndə III industriə zajumьna jazьlu kompaniəse вik kiŋ çəjldə. Zajumnь taratu tə'min itldə. Eşce həm xzmətkərlərneŋ kyвese вer ajlьq eş xaqьna jazьlalar; вik kyвese zur sumalarqa jazьlalar. Məsələn, Novosiвirskidəgə patornьj fabrik eşcese Prodon 3 ajlьq eş xaqьna jazldь, ajaq kieme fabrige eşcese Şirвakof - 500 suqmqa jazldь

بوگۆن بارىڭعزدا ئورامعا، ياڭا ،سوعش قورقىنچلارىنا قارشى ديمانستراتسييەعا ! !

Bajraqlanqan urmannar.

Trivo - gъ, soŋqъ trivogъ,
Kykrəp ytə illər ecnnən,
Çiŋylərgə kyngen jərəklər
Buntarlana şunıŋ ecen də.

—

Isŋdəme, tanki „muzikıəıb„,
Jərək jarqıəc puşkъ tonnarъ
Branivik kbək auır jllar
Çilklərne imgən „traur".

—

Auır buldъ, ajhaj auır buldъ,
Bu jllarda çirdə „ujnaular",
Hər julcılar jartъ kşe blən,
Hər catlqta alar moŋajqac.

—

Kşelknen tulъ xaqın jaqlau,
Bzgə gnə inde birlgən,
Bez janqaqa,
Ə tgelər, kşelkne tarta kiregə.

—

Suqъş disez,
Əllə inde bznen puşkılarnıŋ,
Auazlarъ bigrək tansqmъ.
Şarqldarqa tordıq bez bygen,
Jə, tıŋnaqız, mnə taqın bər.

—

Bygen də ələ batır qzı ərmies
Pusta torıp qojaş cqardъ,
Anıŋ blən brgə pusqa cqtъ
Qalabznıŋ bəten uramъ.

M. SƏNDKLE.

پچەن بازارندا سوعش

قورقىنىچى هەم تاتار ئيميگرانتلارى

(پولشە حەربى ئشتابىنىڭ «ميللى ،يول» ژورنالى تورندا).

ئيمپيرييالىسلارسوعش تاكتيكاسندا عى ياڭا مامينت ئەنە ،شول.

ئەنە ،شول ياقدان قاراعاندا، ،پولشەحەربى ئشتابىنى ئافچاسىنا بىرلىندە چەرلەتلا تۆرعان تاتارچا «ميللى ،يول»ژورنالى ئوزۆنە كورە بيك حاراكتير بر داكومينت.

تاتارچا يازووى ياعندان‌دا، تيحنيكەسى ياعندان‌دا سەودەسز هەم تاتارنىڭ حەرگۆى ئەدەبى تلندەن بيك يراق،بولب، برزاماندا عى پيترىبورنىڭ ئاحرانتيك عاتاۋللا ئاحون بايا- زيتفنىڭ «نور» گەزيتەسى ،رولن ئوينىاب چعا تۆرعان ،بو ژورنالنىڭ مۆحەرريرى‌نە ئەلنگۆى ،شول بويداق مولىا عەياز ئيسحاقف.

شاقشى فارس بۆلاى ئوينالا باشلى.

كەمال پاشا ،پولشەنى سەسەسەر. عافارشى سوعشقا كرتوگە كونمەدى. پيلسودسكينىڭ كەمال پاشا بلەن ئلكدەن ئوك بيك ئوك تۆزك بولماعان تاراسى‌شوندان ،سوك‌تاعن‌دا بۆزلا تۆشب، ئوزئارالارى‌دابۆتنلەى‌كيسلدى. كەمال پاشا ئيستانبولعا بارب، تريبيومفى ياساب ، ديمانستىرا تسييەلى ،ر ەوشدە سەسەسەر. گە ئوزۆنىڭ دوسلىنعن كورسەتب يۆرگەندە، گەلنگۆى ،شول بويداق ئوز عادە- تنچە تيناقسزلانب، بالشئۆيك سوڤب، كەمال پاشانى‌دا حورلاب، بر شاقشى مەقالە يازب چعارا. كەمال پاشا تيناقسز بويداقنى 24 سەعەت ئچندە تۆركيە توفراعندان سۆرە. بويداق ماناتكاسن كوتەرب، ۆارشاو قالاسىنا بارادا، ئوزۆنىڭ ئيسكندەن‌ئوك تانىنشى بولعان ليتۋالى تاتار دوەەنى «ئالكارلى» — پان گينيرال پيلسودسكى ئيكەمگەنە يلىنا.

قۆرساق ئاچا، ئاشارعا كيرەك بيت! قارا ساقالك قايا بارساڭدا ئارتكدان قالمى بيت! لەكين حوجا ئيندىگنە بولسادا، ئوزۆنە كورە حوجا بولا بيت ،ئول! پان پيلسودسكينىڭ نايومشيك، ئشبيروون، لازوتچيك بويداقنى تيك‌كنە «ئيكەمەك چرتدىرب»ياتقدراسى كيلمى. «هارچامسن» بولسادا ئاپراۋدايت ئيتسن دى.

شوندان كيلب، پولشى حەربى ئشتابىنىڭ سەسەسەر. گە قارشى سوعش هەم كۆنتر ريۆلوتسييە پراپاگاندا‌سى ياسى تۆرعان «ميللى ،يول» دىگەن ژورنالنى تووا.

،بو ،يل مای ياشندا ۆارشاو قالاسندا پيلسودسكى حەۆكومەتى گەروزين، ئوكراينا ئيميگرانتلارن ،جيبيب، ئالارنىڭ بر واقت ،كونتر ريوەلوتسييون ميللى ئافتانو- مييەلەر ئالب يۆرولەرن بەيرەم ئيتدىرب، سەويتكە قارشى ديمانستراتسييە ياساندى. ،شول «بەيرەملەر» چۆرندا تۆركستان ياسما- چنسى مۆستافا چوقايف‌دا وارشاوعا چاقىرىلىب، تۆركستاننى بالشيۆيكلار «تەەەرندەن» ئيمش قۆتقارو تورندا داكلادلار ياساب، بەحشيش ،جيبيب يۆرىدى.

ئيمپيرييالىس بورژووانىڭ ميللى ئيميگ- رانتلارنىڭ، شولارنىڭ بر ديسەگى بولعان تاتار ئيميگرانتلارنىڭ، ئوزئنە بەيە ،تۆرمى‌تۆرعان، تيك تامام يالىنعانعا تۆشە تۆرعان «ئەدەبى» حزمەتلەرى ئارقىلى پچەن بازارنىڭ باشن ئشلەمەچچى بولا.

لەكين تاتار ماسساسى بويداق عەيازمولا شيكللى «كودكلەرنىڭ»، سۆڤى تلەنچىلەنىڭ شاقشى‌باش بۆتيلەرى يازب يۆرولەرنە‌ئيسى كيتودەن ئوتكەن ئيدى.

تاتار پرالىتارييات پرالىتارييات ديكتاتو- راسىنىڭ تيك ئيمپيرييالىسلار بلەن‌گنە سو- عشاجاعن بيك ياحشى ئاگلى، ،ئول ،شول سوعشقا حەرزلەنە. ،ئول سوعش تيك سات- سييالىزم - كاممونيزم ئۆچن ئيك ئاحرعى ،زور سوعش -كاپيتاليزمنى جيكو سوعشنى- عنا بولاچاق!

پچەن بازارندا هەم پچەن بازارى ناسب تروايىنييەلەرنە بيرنلە تۆرعان قاتلاولارعادا ريوەلوتسييەنىڭ 12 - يلندا ئەنە ،شونى ئاگلى باشلارعا واقت ئيدى. ع. بايمبيت

Ford, Nizni afto zavotın

salu turndaqı doqıvrnı tormışqa yikərrgə krşte.

Mizlauk iptəş blən səjləşy.

MƏSKƏY, 30 (Tass). SSSR Juqarı Xalıq Xuçalıqı Sovitı prsidətele urnbasarı ip. Mizlauk, Ford blən kileşy turnda TASS xəbərcesenə tyəndəgelerne səjləde.

— Minem Amirikaqa barunıŋ məqsadı—SSSR da jlına 100 meŋ maşina əşləp cqara torqan afto zavot salu eşene tixnik kəcler çəlep ity ide. Ford dogovor bujnca, yzenen bəten patintların bzgə birə hem ul nərsə anıŋmaşina tiplarınıŋ tixnikasın kəcəjtergə məmkinnek birəcək. Şundıj uq nərsələrne, Ford maşinaların alqa çibəry nə bezdə yz əstebzgə aldıq. Dogovır, Ford maşinalarnnan başqa bytən markıdan SSSR qa maşinalar krtyne tıjmıj, cənki Ford yzenen aftomobillərenen jaxşıraq buluına şəbhələnmi. Ford dogovornı tormoşqa aşırrqa krşte inde. Ul, xəzrge kəndə Nizni zavotınıŋ projktın təzy əstndə eşləgən Amirikadaqı Sovit inzinirları əstnnən tixnik jardəm itər ecen, yzenen in jaxşı inzinirların bilgelədə. Ford firmısenen çitəkcelərə Sorinsin hem Rokilman SSSR gə aftozavot salına torqan urın blən tanışırqa kilələr.

Monnan başqa ip. Mizlauk başqa firmılar blə də dogovır təzegənen səjləde.

ئيمپيرييالىزم سوعشى هەم تاتار بورژووا مەتبوعاتى

«روسييەدە» تۆرلى دين وە ميللەت ئەـ هللەرى بار. شولارنىڭ فيكرلەرى، مەسەلەـ لەرى، ئيحتياچ وەمەتلابلارى ئاراسندادا كوب فەرقلەر بولرعا مۆمكين. لەكين بۆلار بارلىسى‌دا سۆلد وەسەلەمەتلك واقتندا‌عنا بولرعا يارى. ئەمما عۆمومى‌واتاننى مۆدا- فەعە مەسئەلەسىنە كيلگەندە ،بو فەرقلەر، ،بو ئيحتيلافلار چيتكە تاشلانب تۆررعا تيـ يشلە. عۆمومە واتان باشىنا ئەلاكەت كيلـ گەندە، عۆمومە واتان مەنفەعەتى مۆدافەعە ئيتلگەندە، هيچ بر دين وە ميللەت فەر- قىنە قارامى، عۆمومە واتان حالقى بلەن بر جان،بر تەن ،بولب دۆشمانعا قارشى ،تۆرر ئۆچن قۆرالعا يابنىشرعاكيرەك. ،بو - واتان قارشىندا ئيك ،زورو‌ە ئيك بۆيك بورتچىنىڭدە، ،بوسوزلەرگەئيزاد بيرب تۆراسى يوق.ئالار ئوز مەعنەلەرن ئوزلەرى‌دە ئاچق كورسەتەلەر. واقت ،ئورس ئيمپيرييەسىنە قورقنچ كيلـ گەندە تۆرلى ئيحتيلافلارنى، نيزاعلارنى ،ئۆننتب تۆررعا قوشا، بۆتن ميللەتنى عۆـ مومە واتان ئۆچن قۆرالعا يابنىشرعا چاقىرا- تگندى واقتداعنا ،ئول «ميللەت، ميللەت ميللى مەنفەعەت!» ديب ماتاشو كيلىشە ئيدى، حەزر ميللەت ئانى - ،مۆنى قارامى سوعشقا كيتەرگە تييش، دى.

بز باشدا ئەپتەگنبزچە، 1914 نچى يلعى بۆتن تاتار بورژووا مەتبوعاتن تيكشىرب چعونى ئۆستنبزگە ئالمادى. ئيك قاى‌بر «مۆعتەبەر» گەزيتەلەرنىڭ ئەلگنى ،شول بۆيك كيسشكە قاراشلارنعنا بلگرترگە تەلەدك. بز ئالعان گەزيتەلەرنىڭ قاراشلارى ئەنە شولاى.

«ملت، ملت» ديب ماتاشقان تاتارميللى بورژووا مەتبوعاتى سوعش باشلانو بلەن مانارحييە سوعش كوسەگنە ئەيلەندى. ئانىڭ «واقت» كبك ئوزلەرن ئيك تۆتناقلى ديب ساناعانلارى‌دا ئەنيرال سوحاملينف، گينيرال شەيخلىسلام قاچورفلار (،شول واقتلاردابول- عان گينيرالار) قاراشنا كوچدى.

باشقاچا ،بولووى مۆمكين‌دە توگل ئيدى. چۆنكى تاتار بورژووا‌سىنىڭ مەنفەعەتى‌دە، تاتار كاپيتاليسىنىڭ تلەگى‌دە ،ئورس كاپيتا- ليسىنىڭ تلەگى بلەن بيك نئ بەيلەنەگن. جيتمەسە تاعن سوعش واقتندا تللەنيقەدەر ،سۆيرحە ،ئوروچنى» ئسپيكولەتسييەگە ،يول ئاچنلا. شوكار كورە: ئەيدە ميللەت، بارگۆچك، جانىڭ تەنىڭ بلەن سوعشقا ئەيدە! - ديدى تاتار بورژووا مەتبوعاتى. ع. عەلى.

،شول روحدا كەششافقا كيلب قوشلووى‌دا ،شونى كورسەتەـ

«،يۆلدز»نىڭ «مەسەلەگى» نعى. ،ئول مۆرزا سەيد گەرەى ئالكينىڭ تاتار بايلارن زەكاتنى سوعش فايداسىنا بيررگە چاقنرب يازعان مۆراجەعەتن ياسو هەم باشقا ،شوندى‌مۆرا- جەعەتلەر بلەن‌گنە قالمى، بەلكى جيك سزعانب، حەدىسلەر بلەن «ئسنابژايت»ئيتب، سوعشقا ئۆندەب باش مەقالەلەرىازا باشلى.

«حۆبىۆل واتانى مينەلئيمان»

دى ،ئول. ئاندان ،سوك ،شول سوزلەر تزئلەلەر:

«بزگە ،چن كوكلىمزدەن سۆيكلىۆ‌واتانمز ،روسييەنىڭ گنە- ئۆستن ،بولووون، ئانىڭ شان - شەرەفنە كيمچئلك كيلمەون‌گنە تلەب دۆعا قيلب، كۆچنبزدەن كيلگەن بۆتن ماددى وەمەعنەوى‌ياردەمنى ئيتەرگە كيرەك».

(«،يۆلدز»، 29 ئاۆگوس،1914 ،يل ،باش‌مەقالە).

شولاى ئيتب «،يۆلدز» ئيدييالوگييەسى، «،يۆلدز»ميللەتچىلىگى عۆبەيدوللا بوتيشنيك ئيدييالوگييە هەم ئانىڭ ميللەتچىلىگى بلەن مۆساوى ،بولب قالا. جيددى ئيتدىرب ئەيتكەندە: «،يۆلدز» قاراشچى - ،ئورس مانار- حيسلارى قاراشنى بلەن برلەشە.

«،يۆلدز»نىڭ ئۆندەشى بولعان، لەكين ئوزئنىڭ تۆب،يولى بلەن ئازعنادا ئايئرل - ماعان «ۆڤياش»نىڭ ئالب قاريق، ،بو گەزيت ئيرنرەك پوزا بلەن ئش ئيتەرگە ترنشا. ئوزنچە «مادى ئابزى پەرەمەچى» كبك جەيئلەسىنى كيلمى. لەكين بز ،بو گەزيتنىڭدە بۆتن ياقلارنىنا توگل، بەلكى ئيسپيرييالىزم سوعشنى باشلانب كيتەگن چۆرداعنى بر نيچە نومىرىنعنا كوزدەن كيچئرگە تليبز.

باشدا «ۆڤياش»دان بر حەبەرگە گوچئرب ئوتيك، 22 نچى ئيىول (1914) نومىرندا عايەت زور حەيرحاملق بلەن «ۆڤياش» منە بۆلاى يازا:

«... 21 ئيىولدە يونئسفلار مەيدانندا مۆسلمانلار مانيفيستاتسييەسى. (قازان بايلارى هەم قازان مولالارى مانيفيستات- سييەسى ديەەرگە كيرەك ئيدى. ع.)بولدى. ئيك ئالدان 20 لەب فلاك كوتەرگەن بو- ركلى مۆسلمانلار كيلە وە ئيكى مۆسلمان پادشاه ئەعزام حەزرەتلەرنىڭ ،زوربر رەسمنى «مەهابەت» رەوشدە كوتەرگەنلەر ئيدى. كريپوست يانىنا جيتب، ئاندا 16 نچى ساپيورنى باتاليون كانسەلەرييەسىنە كرب ئۆچ - دورت مولا موزيكا سۆزادىلار هەم ئۆزاقلامى موزيكا‌ئجعب «بوژەتسارحرانى» دىگەن كۆينى ئوينىاب بارا باشلادى...»

مولالار موزيكا سۆزادىلار دىگن، ئە؟ عەـ جەب بيت! بر واقت «چايان» دا بوعاى بر مولالانىڭ «دين ئيسلام» ئۆچن چوقتنب كيتەر- گەدە حەزرمن» دىگەن سوزلەرن كوچرگەنلەر ئيدى، بەلكى «چايان»نىڭ ،بو سوزلەرنىنە رەنجب ماتاشوچىلار بولعاندر. لەكين قازان مولالارنىڭ «بوژەتسارەحرانى»نى جرلارئۆچن موزيكا چاقنرب يۆرولەرى، ئالارنىڭ مانارحييە ئۆچن چوقتنب كيتەرگەدە حەزر تۆرولارن كورسەتمەيمى؟

دەوام ئيتيك:

«...كريۆسوف ئچندە هيسامتدين حەز- رەت پادشا حەزرەتلەرنىڭ هەم عائيلەئى مۆحتەرەمەسىنىڭ ساولئعن تلەب دۆعا قلدى، دۆعا تەمام بولعاچ، گەششاف تە- رجئمانى برنيچە سوز بلەن پادشا حەز- رەتلەرنىڭ هەم گوبيرناتر ياپارسكينىڭ ساولئعن تلەدى...».

كورەسز، ئەلنگى قاشيپاق مونچالاسى گەششاف تەرجئمانى مۆنداداى كيلب، ئاكتيف ،رول ئوينارعا تۆتندعان! قايدا سۆيەك ئاندا ئت، قايدا ئتلك -ئاندا گەششاف تەرجئمانى، دييەسىنگنە قالا.

لەكين «ۆڤياش ئاندى مانيفيستاتسييە حەبەرن كرتو بلەن‌گنە قالمى، ئەلبەتتە. ،ئول مەسەلەن 17 نچى ئاۆگوسداعنى باش مەقا- لەسندە منە بۆلاى دى:

واتانىمز باشىنا ،زور قايعى تۆشگەن واقتدا، بۆتن روسييە مۆسلمانلارى، ،ئول قايعىنى جيكىلەيتو يوللارنا كررگە، وە ،شول يولدا قوللاردان كيلگەن هيچبر تەرسەنى ئايامامسقا تييشلە...

واتان وە پاتشا ئۆچن سوعشقا كرب مەجروح بولعان كشىلەرگە بيرلگەن ئيعانە ئيك ئورنلى بيرلگەن ،ئيعانەدر. مۆندا هيچ شيك وە شۆبهە ،بولووى مۆمـ كيندتوگل.»

Anglia - Sovit вaqlanşları tirasnda

„SSSR blən diplomatia вaqlanşların janartu taza fikrneŋ eşe"

Təple rəyştə səjləşylərneŋ 2 ajdan qna başlanuı məmkin.

LONDON,30 (Tass). Dovgalivski blən Gindirson arasnda bulqan səjləşylər turnda, «Ivning Standart» (Bivirвruk trise tarafınnan cqarıla torqan kicke gezit) jaza:

- „Bolşeviklər вer vaqtta da Angliə kapitalizmın faş ityden tuqtamaslar. Şulaj uq inglizlər də Kommunizmnı faş ityden baş tartmaslar. SSSR blən diplomatiə mənasəвatlərən janartu taza fikrneŋ eşe, ləkin propagandı məs'ələsndə diplomatiə julı blən garantiələr вireşydə вer məqnədə juq".

LONDON, 30 (Tass). Libirallar gəzite „Dəjli kronikel" Dovgalivski blən Gindirson arasndaqı səjləşylər turnda jaza:

- „Səjləşylərneŋ вer qədər vaqıt aluı məmkin, ləkin hər вer aqıl iəse anıŋ uŋşın tlərgə tieş. Əgərdə Məskəydə Angliənen diplamatiə vəkile bulmaqanda, вez nimslər SSSR də fajdalanqan artqlqlar blən fajdalana almıjвız.Şunnqtan çəmaqət fikre qzıllarqa qarşı qcqırularnıŋ annan artıp kityen вuldrmasqa tieş. Annan da вigrək çəmaqət fikre andıj qcqırularqa, Angliənen milli maqsatlarına qarşı Angliəne pcratrqa mataşu dip qararqa tieş. Gindirson həm вaşqa minis - trlər aldnda milli вurıc tora. Alarqa monı ytərgə məmkinnek вirrgə kirək. Alarıŋ unşszlqqa da ireşylərə məmkin, cənki jasalma qiвnnqlardan вaşqa taqın cın qiвnnqlar da вar. Ləkin alarqa ajaq caldırrqa jaramıj".

«Mancister gardian» jaza:

- Gindirson elek Gaagaqa, annan suŋ Zinivaqa вaracaq вulqannqtan, Angliə-Sovit mənasəвatlərən janartu turndaqı təple səjləşylərneŋ tik ikə ajdan suŋ qna вaşlanuvı məmkin».

Anglia tuqu promışlnnısnda lokaut вaşlandı

500.000 eşce uramqa cqarıp taşlandı

Lokautqa qarşı tuqucılar zaвastofkı iqlan ittelər.

LONDON, 29 (Tass). Bygen Lonkaşir tuqu promişlnnese pritpriətiələrndə Lokaut вaşlandı. Erləycelər, tetycelər həm tuqucılarnıŋ profsojuzları yz clinnərenə elkke eş xaqı qajtarlmıj torıp eşkə вaşlamasqa təqdim itte. (Xuçalar lokaut blən вer yk vaqtta eş xaqın 12 jarım prosint kimety turnda iqlan ittelər).

Profsojuzlarnıŋ riformis çitəkcelərə rasnda xuçalarqa qarşı kərəşy ecen kirək вulqan вrdəmnek juq. Tuqucılar profsojuzı xzmət xaqın kimelrgə kisken rəyştə qarşı kilgəndə, erləyce həm tetycelər profsojuzlarınıŋ çitəkcelərə xzmət xaqın kimety turnda səjləşylər вaşlarqa xəzer toralar вulrqa kirək.

Lokaut 500.000 ləp eşcenə ecenə ala. Lokautqa qədər eşce irlərneŋ xzmət xaqı atnasına 23 sumnarqa, eşce xatın - qzlarnıŋ atnalarına 15 sumnarqa çitə ide.

Angliə xəkymətə

Misrqa „irek вirrgə" xəzrlənə

LONDON. 30 (Tass), Eşcelər Partiəse orgınıŋ „Dəjli Hiral'd" neŋ jazuına qaraqanda, Angliə xəkymətə xəzrge vaqtta „Angliə - Misr kileşye proiktınıŋ planın" qarau blən şəqllənə. Suqış ministerə TomSon mitingedə:

— "Bez Misrqa Angliə blən kəncıqştaqı çirlərə arasnda jullarnı bətnəjgə tə'min itep, Misır blən Angliə arasnda dusluq tudıra torqan şartlar ecndə, yz başına jəşəy xoquqı birrgə ujlıjвız" dide.

LONDON, 30 (Tass). Misır gəzitə „Əl Əhram" xəвər ita: - Tizdən Angliə - Misır kileşye proiktın qarau ecen Londonqa Misır çəmaqət dairələrenen vəkillərə caqırılacaq.

«Krıjliə Sovitof» Londonqa kitte

LONDON, 30 (Tass). „Krıjliə Sovitı" samolytı 30 nce iyldə Nivrdən tuqtausız osıp kilgənnən suŋ kendzge səqət 6 da Krajdonqa tuqtadı. Aərodromda samolytnı Angliə aərokluвı vəkillərə qarşı aldılar.

NIVER, 30 (Tass). „Krıjliə Sovitı" samolytı Marsildə jaqu nərsələrə alqannan suŋ tyвənge вolıt həm qarşı çil şartlarnda 2 səqət 30 minut ecndə 460 kilomitır kildə. Fransiənen yzək tauıkqın samolyt 1.700 miter вieklktə qujı toman ecndə octı. Niver rajonndaqı qujı toman həm vaqtınıŋ sunıncqı tuqtarqa urın ezlərgə məcвyr itte. Ocucı Gromıf Nivrdən 4 kilomiter jraqlqta tuqtarqa jaraqlı kinlek tauıp tuqtau eşen jaxşı ytədə Jartı səqəttən suŋ Gromıf tənjaqqa ocarqa trşsa da, 20 minuttan suŋ janə dan şunda tuqtarqa məcвyr buldı. Samolyt Rimdən вarlıqqı 1.000 kilomiter kildə, Londonqa 500 kilomiter gnə qaldı.

14 səqət 25 minutta „Krıjliə Sovitı" 9 pasazirı blən Londonqa osıp kitte

QAZANDA

قازان ترامۋايىنى ئۆچن 250 مك ،سوم.

كيلەسى حوجالق يلندا قازان ترامۋاى يولندا ياڭا تۆزو ئشلەرن ئالب بارو، ،زور ريمونتلار ياساو ئۆچن حەزردەن‌ئوك پلانلار بيلگنلەنب، كيرەكلى ئاقچالار سۆرالب قو - يلدى. ئسيكوياڭكى ،بو ئشلەر ئۆچن قازان ترامۋايىنا 250 مك ،سوم ئاقچا بيررگە وەعدە قلدى. ،بو ئاقچا بۆتننى بلەن ياڭا تۆزو ئشلەرنە تۆتنلاچاق.

قازانعا 100 ،تونىنى ريلسى كيلە.

ەلنگە قەدەر ترامۋاى يولارن تۆزنگەن واقتدا ريلسنگە ،زور ئايدىراش ،بولدى. حەتتا ريلسى بولماو ئارقاسندا، بييلعى تۆزو ئشلەرى پلانىنىڭ ئوتەلمى قالو قور - قننچىدا بار ئيدى. سوڭعى واقتدا بۆتن سايوز ميتال سيندىكاتىنىڭ قازانعا 100 ،تونىنى ريلسى جيبەرووى تورندا حەبەر ئالندى. ئيندى ريلسنگە بولعان قتلق بتەچەك، جيبەرلگەن ريلسى بييلعى تۆزو ئشلەرن ئالب بارىرعا جيتەرلك.

ئيليگتر ئستانسىنا ياڭا كابيل گيتىرلە.

كابيل بولماو ئارقاسندا، «تاتارستاننىڭ 3 يللنعى» ئيسمندەگى ئيليگتر ئستانسىندا بر ،توربين ئشلەمى ،تۆرىدى. ياڭاكابيل ياساوئۆچن مەسكەوگە زاكاز بيرلدى. سينتەبر باشلارندا كابيلنىڭ قازانعا كيلب جيتووى كۆتنلە. ،تور- بين ئوكتەبردە ئشلى باشلاياچاق.

ئەدريس ئۆستەلدنە تركەلمەوچنلەرگە قارشى.

سوڭعى واقتلاردا قازاندا تۆروچنلارنى ئەدريس ئۆستەلنە تركەتو ئشلەرى بيك ناچارايب كيتدى. كوبكنە ئۆى حوجالارى،بو ئشكە بۆتنلەى سالقن قاريلار. ئەدريس ئۆس- تەلى ،شول جيتشسزلكلەرنى بتىرو، تركەو ئشلەرن نقلى يولعا قويو ئۆچن كۆزگە تابا ،زور كيكەشمە ئوتكەرو مەسئەلەسن كوتەردى. كيكەشمەدە ئەدريس ئۆستەلنە تركەلمى تۆروچنلارعا قارشى كيسكن چارالاركورنلەچەك.

ئيگسگورسانتلار ئۆچن قوللانما كيتابلار.

ئيكسكورسييە بازنسى، حەزرگى واقتدا قازان ،تۆرمنشنىڭ ئايئرم تارماقلارن كور- سەتكەن هەم توريسلارعا قوللانما بولرلق كيتابلار باسدىرب تارانو چاراسن كورب ياتا. تيز كۆندە ئيكسكورسييە بازنسى،تاتارستاننى ،ئۆيرەنو جەمعييەتى بلەن برلكدە، «سابان ،توينى» تورندا ،ئورس هەم تاتار تلندە كيتاب باسدىرب چعارا. حەزرگى كۆنگە قەدەر ئيكسكورسييە بازنسى تارافندان 12 لەب كيتاب چعارلعان.

پاژارعا قارشى گۆرەش ئشلەرن كۆچەيتو ئۆچن.

ئچكى ئشلەر حالق كامىساريياتى پاژارعا قارشى گۆرەش بولكلەرى بلەن بولباشچئلق ئيتوچنى بر ئۆيشما تۆزونى كيرەك تاپب، تاتارستان ساۆناركومندان ،شول ئۆيشمانى تۆزەرگە رۆحسەت سۆرادى.

پاژار دروژينالارى كوبەيە بارا.

تاتارستان كولەمندە 27نچى ،يلنى‌پارلنعى 40 دانە ئيركلى پاژار دروژينالىنى بولعان بولسا، ،بييل ئالارنىڭ سانى 700 گە چيتدى.

سيركاهيندەمە ئيتالييە ئارتيسلارى گيلدنلەر.

گيچە كيچكى ،پويز بلەن مەسكەودەن ئيتالييە گلادييياترلارى (4 كشى) هەم ئيكى هيند ئارتيسلارى كيلدنلەر.

ئيتالييە گلادييياترلارنى قازان سيرگندە بۆرنعى ريم گلادييياترلارنىڭ هەم سوعش- چئلارنىڭ تۆرلى پوزئلارن كورسەتەلەر. ئالقالاردا عەجايب قورقنچلى سيكرولەر ياسيلار. ئاندان ،سوك تش بلەن ئاور نەر- سەلەر كوتەرەلەر.

هيند ئارتيسلارى - ئيس‌كيتكچ جيكل سۆ- يەگلى، كۆچلى بلەگلى ئاكراباتلار ،بولب، ئالارنىڭ برسى،ئۆزن ئاعچنى ماڭعايندا،تۆتب ئيكچنسى ،شونىڭ باشندا ،ئويننى.

كرەستييەنلەر ئۆچن نيچك ئوكايلىراق

،يل ئاحئرنا تابا ئاشلق حەزرلەو پلانن ئوتەودە بۆ ،زور قييىنلقلارعا ،ئۆچنريبز. چۆنكى كولاكلار ئارتق ئاشلقلارن‌يەشنرەلەر. ئاول حالقنا، جەماعەت ئۆستننە يۆكلەنگەن ئاشلق حەزرلەو پلانن تۆزو هەم ئوتەوئۆچن، ئيكئشەر ئاتنا، حەتتا ئارتئعتراق‌دا ئوتنررعا ،تورى كيلە. منە ،بو ئش، توگل كرەستييەنلەر ئۆچنگنە، بۆتن حالق حوجالنعى ئۆچن‌دە فايدالى ئش توگل. حۆكومەت هەم ئاشلق حەزرلەو ئورگنلارى، يللق ئاشلق حەزرلەو پلانن، ئورنلارعا ئور واقتندا جيبەررگە ترشسنلار. ئاشلق حەزرلەو، كۆزدەن ئوك پرامىشلننس رايونلارن ئيكمەك بلەن‌تەئمين ئيتەرلك ،بولب قوينلرعا تييشلى. ق. پ.

Impirializm suqъşъ Patşalıq Rusiəsenə kypmegə təşte?

Ip. Bryxanıf blən səjləşy.

MƏSKƏY, 31 (Rosta). Baltik zavotı eşcelərenen 4 diligatı SSSR narkomfine ip. Bryxanıf jannda buldılar. Diligatlar patşa burcları turnda bik qzıqsnqanqa kyrə, ip. Bryxanıf burclar turnda tulı məqlymat birdə. 1914 nce jlqa qədərə, patşa dəylətenen zajomnar bujnca bulqan burcıc 13 miliart sumqa çitte. Suqış ecen 31 miliart sumnıq əstəmə zajomnar jasaldı. Dəylətnen burcıc, hər вer çan başına suqşqa qədərə 98 sum təşə ide həm suqış vaqtında bu suma 377 sumqa kytərlde.

Liningrat prolitariatı diligatlarınıŋ, sunqı zur suqşlarnıŋ kypmegə təşye turndaqı soraularına ip. Bryxanıf tyвəndəgə çauapnı qajtardı. Patşalıq Rusiəsenə Japun suqıştı 2,5 miliart sumqa təşte, ə 1914 nce jldaqı impirializm suqıştı 60 miliartlap sumqa təşte.

50 miliun sum ikanomiə.

MƏSKƏY, 30 (Rosta). RSFSR, RKI Xalıq Komisariatı kolligiəse idarə ity rasxotların kimetydə xəkymətnen dirlktiflərə təgəlləny turnda doklat tınap, 1927-28 nce jlda həm 1928-29 ncı jlda (smita bujnca) administratsiə rasxotlarınıŋ totıluın qəmumən qənaqətlənrlek itep tapte. Idarə ity rasxutların kimetydən kilgən ikonomiə, xuçalıq xisaвı bujnca 50 miliun sumqa çitkən.

Auı xuçalıqı maşinaları blən tə'min ity ecen 3 miliun sum.

MƏSKƏY, 30 (Tass). Auı xuçalıqı masinaları blən tə'min itv ecen kridit birydəgə çitşszlklərne вtəry ecenxzmət həm qorona Sovitı, SSSR Narkom - finenə, auı xucalıqı maşinaları blən tə'min ity bujnca kridit sumasın budzit xisaвına 3 miliun sumqa artırrqa quşıt. Monnan başqa, auı xuçalıqı kriditlərə ecen 1 miliun 800 meŋ sum çibərelrgə tieş. Sojuz Çom - hyriətlərndəgə ikonom kinəşmələrgə qorılıq blən kərəş fondunan, tieşle aqca вilgelərgə quşldı.

Ip. Budionniqa çir birlde.

SARATOF, 30 (Tass). Atkar okrıqı Slastuxi auı urta xəlle krəstiənnər Budionnıj iptəşkə çir birdelər. Ul çirdən alnqan aşlıq, biş jıl bujnca „industriə fondına" birelep вaracaq.

Casnik həm spikylənt- lərgə

Ber gnə orlıq ta birlməsen.

SIMFIROPOL', 29 (Tass). 28 iyldə, Qrım krəstiənnərenen, mənnən artıq jəkle qzıl aвozları Qtaj suqşcıları - nıŋ provakatsiələrenə qarşı protis jasadılar. Bu kəndə ilivatrlar həm aşlıq xəzrləy ponktları 6 meŋ tonnadan artıq orlıq aldılar. Aşlıq çiu ponktlarnda mitinglər buldı. Kolajdaqı miting Stalin həm Kalinin ip. təвrik tiligramı çibərde. Alarnıŋ tiligramında вolaj dielə:

Ikməkne aldan вiry blən вez eşce həm krəstiənnər sojuzın taqın da bşancılıraq nqırqa tlibez. Kommunislar partiəsenen çitəkcelege astnda Sovitlar vlasınıŋ xalıq xuçalıqın jaxşrtudaqı вəten burclarnı xəl ityenə bşanaвız. Sovitlar Sojuzınıŋ вəten krəstiənnərən yzeвəz blən tınnəşrgə həm вəten urtaq ikməkne dəylətkə birrgə caqırıвız. Casnik həm spikyləntlərgə вer gnə orlıq ta birlməsen.

Aşlıq xəzrləynen iyl planı 4prasintqa artıqı blən təgəlləndə inde.

Sut eşlere

Bandit qaldqlarь.

Nəsel disəŋ, nesel jlannьŋ anasьn ytrsəŋ, balasь qala. Balasьn ytrsəŋ iknce iş tauьp iknce ber bala qaldьra. Balasьnьŋ balasь taqьn ber bala tudьra. Məŋgelek nəsel yz julnda əjlenə, yrci. Lekin ul nərsə kşelərde də bar. Jaxşь kşeneŋ balasь tiz ylə, nəsele btə. Ə nacar kşenen balasь jəşi, ylmi, nəselen zurajta.

Kyplər bəlki Şəkyr qaraq şajkьsьnьŋ kşelərə btkənder. tamьrь qorьqandьr, di torqannardьr. Ul kşelər jalqьşalar. Şəkyr qaraq vəkillərə xəzer də Volgь bujlarnda jerilər. Mnə şulardan brse Spas kantonь, Kyznicixa volьsь, Urta Jortkyl auьlь qaraqь—Məxəmmətçanьf Xəsəjn 18 nce jildan birle Şəkyr qaraq şajkьsьnьŋ cline bulьp tora. Şul uq jildan birle kyrşe auьl krəstiənnərenəŋ mallarьn talьj. Mələkəs əjəzeneŋ kapiratsiəsen basarqa barьp ber iptəşlərəŋ yterələr. 21 nce jlda Spas tan qajtьp kilə torqan ber xatunь qьjni—qьjni da „ytrdem“ dip arbasnnan bərep təşərə. Ləkin xatьn ylmi, jaralanqanqna bula, Xəsəjn yzeneŋ qaraqlьqь əcen kyp mərtəbə tərməgə ləgə. Şul uq Xəsəjnneŋ enese Məxəmmətçanьf Qadir qaraq aqasьna jardəm itə. Qzıl ərmiədən qalu əcen 26 ncь jlda yzen yze boza. Sunnnan tərməgə ləgə. Xəsəjn Jortkyl auьl prsidətele blən Mataq başqarmasь xərni bylegeneŋ eş jərtycese blən elmtə tota. Kirəkle dakumintlarnь şunnan ala. Məxəmçanьf Xəsəjn, Məxəmmətçanьf Qadir nigədər qacьp jərsələr də aqalь—enele ikesen də totьp atalar. Alarnьŋ iptəşlərəŋ 2 jldan 10 jlqa qədər jabalar. Qulqa ləkmi qalqannarь xəzer də Volgь bujlarnda qacьp jerilər.

„ŞIRAZI“

KƏNDƏLEK VAQIƏLƏR

◆ **Tağçq tərəzədən kərgələr** — Kerefkə bəystəsində, tarqalnь ürramdağı 6 nçe, nomerlь yertda, tərəzəçe tağatulы mıxasfankı fatıerndan 85 somlq pendrk həm başqa tərəzə kemə - salım tərəzələrə tağçq qalğan tərəzəsəndən kırb türlab çıqqanlar.

◆ **Tısrklk zarar** - Bişbal—tada, zerfkə türamda, 32 nçe, nomerlə yertda, tərəçə krovbenitsen nıkalı «Pövər» tısəndəğı sıra zalda üçb türğan çıqda, kısəsəndən 52 somı tağçsın qalğan.

◆ **Sudan tabqanlar** - kazankdan tımaqeyf nıkalı tısmlı qozalış bıystə sənde

Ridaktir urnasarь: **Ə. QUŞAJ.**
Bastırılısı: „TATIZDAT“

Suŋğь səğəttə

Brnçe tağ tağğus dımanstratsıyələrnə qarşı tğrğ tğçn parşğa əsəkər kıtğrğ.

Parş, 30 (tassı). «Qağas» əbərə bərə: Brnçe tağğus dımanstratsıyələrğə qarşı tğrğ tğçn parşğa bık kğb cəğələğ, qağlıyrıyə tğçğ parşğa bık kğb cəğələğ, qağlıyrıyə tğçğ parşğa bık kğb cəğələğ. Qağlıyrıyə tğçğ parşğa bık kğb cəğələğ.

Gastğnıyə tğğğ tğçğlərğ, sğğ bağlandı.

Nıyğrk, 31 (tassı). Gastğnıyədə zabasğ tğğğçğ tğğğ tğçğlərğ parşğa bğlğğ. Qağlıyrıyə tğğğ tğçğlərğ parşğa bğlğğ. Qağlıyrıyə tğğğ tğçğlərğ parşğa bğlğğ. Qağlıyrıyə tğğğ tğçğlərğ parşğa bğlğğ. Qağlıyrıyə tğğğ tğçğlərğ parşğa bğlğğ. Qağlıyrıyə tğğğ tğçğlərğ parşğa bğlğğ. Qağlıyrıyə tğğğ tğçğlərğ parşğa bğlğğ.

**«Yomanıyetğ» gəzğtğ rıdaktğrğ qğğğ